Budapest, 1902. Hetedik évfolyam. 68. szám. Hétfő, március 10.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Jósef-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), ½ évre 14 k., (7), ¼ évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Agrárpolitika.

Budapest, március 9.

(Ry.) Az eddig lezajlott költségvetési vita éppenséggel nem volt meddő. Ha visszatekintünk az általáános vita során elhangzott budgetbeszédekre most, mikor a földmivelésügyi és kereskedelmi tárca küszöbön levő tárgyalása alkalmából a szorosabb értelemben vett gazdasági kérdések felé fordul a közfigyelem, önkéntelenül visszagondolunk Miklós Ödönnek az általános budgetvita során elmondott beszédére, mely mintegy preludiuma volt a gazdaságpolitikai ügyek részletes megvitatásának.

Ez a beszéd, amely a nemzet egész szervezetét vizsgálva, a legégetőbb gazdasági bajokkal foglalkozik, a nemzet munkásainak legszélesebb rétegén kezdve, gyakorlati és megszivlelendő utmutatásokat adott főleg abban az irányban, hogy az ország teherviselési képességeinek figyelembevételével az eladósodott kis és törpe földbirtok helyzete miként lenne alaposan megjavitható.

Azok az intelmek és figyelmeztetések, melyek a közfigyelmet a nemzeti takarékosságra, a megtakaritott filléreknek termékenyitő erejére s ezen filléreknek a közvetlen segélyre szoruló gazdasági tényezők kezeihez való juttatására vonatkoznak, oly természetü igazságok, amelyeket ápolni valóban hazafiui kötelesség.

Amit továbbá Miklós Ödön a középbirtokosok helyzetéről mond, azoknak törvényes nyilvántartását kivánva, ez a mai kor igényeinek elengedhetetlen követelménye. Hiszen ha a kiskereskedőtől azt kivánjuk, hogy üzletéről habár egyszerü, de rendszeres könyvet vezessen és ha azt látjuk, hogy ezen, a rendhez tartozó természetes kényszer által, a melyhez a cégjegyzés járul, némi könnyebbséghez jut személyes hitelének kielégitése körül, akkor méltán elvárhatjuk az aránylag vagyonilag erősebb középbirtokosoktól, hogy gazdasági üzletvitelükről megbizható, a törvény előtt is bizonyitó erővel biró, egyszerü üzleti könyvet vezessenek, mert hiszen manapság egy üzemileg helyesen beosztott és rendesen kezelt mezőgazdaság sem egyéb üzletnél és e mellett feltétlenül kivánatos az is, hogy ingóságokban és üzemi felszerelésekben nagy tőkét képviselő leltári értékeiket megbizható és ellenőrizhető módon tüntessék fel, illetve mutassák be a biróságok előtt.

Ennek a helyes eszmének megvalósitása feltétlenül hasznos eredménynyel járna a középbirtokosság személyes hitelének megszerzése és megszilárditása körül.

Ma ugyanis a felszerelések, állatállomány, gépek, eszközök stb. értéke nem szerepel a személyes hitel mérlegelésénél, pedig egy kissé intenzivebb mezőgazdaságnál ezek az értékek a birtok ingatlan állag-értékének sokszor a negyedrészét is kiteszik.

Ez a javaslat tehát, amely 15—16 ezer önálló üzemü gazdaságra szólt, hatásában oly nagy eredményekkel járna, hogy annak mielőbbi megvalósitása méltán kivánatos, sőt szükségesnek mondható.

Hitelforrása a gazdának van ugyan elég, ámde a könnyebb és olcsóbb személyes hitelnek eszköze — a jelzett törvényes biztositék hiányában —, mely arra lenne hivatva, hogy bizalmat nyujtson a pénzintézetekkel szemben, eddig tényleg nem állott a gazda rendelkezésére.

Miklós Ödön beszéde szóvá tette az elevátor-szerü és közraktári intézményt is, amelynek megalkotásával már valóban nem kellene tovább várni. A beruházási kölcsönből bizonyára lehetne 6—8 milliót erre a célra szánni, hogy legalább 40—50 gabona-elevátor és raktár épülne, egyelőre az államvasutak jelentősebb állomásain.

Ez az intézmény elevenné és termékenynyé tenne a közgazdaság számára számos milliót, — melyek a „warrant" behozatala által elsőrendü pénzintézeteink által felkarolva, — egy eddig nálunk teljesen hiányzó hitelértéket hoznának a forgalomba.

A terményzáloghitel kérdése is rendkivüli jelentőségü ugy a termelési, mint a kereskedelmi elevenség szempontjából.

Ez a tér, amelyen az első tanulmányt szintén Miklós Ödön bocsájtotta közre még 1898-ban, nálunk teljesen elhanyagolt, sem jogi, sem kereskedelmi formákba öntve nincs.

Az ipar és kereskedelem fejlesztéséről mondott szavai nem csekélyebb figyelmet érdemelnek.

Nagy körültekintést igényel e téren az államhitel utján teljesitendő beruházások kérdése, bár kétségtelen, hogy a mai válságos helyzetben, ebben a tőkeszegény országban, ahol az elmult két év alatt maga az állam 600 milliót fektetett be, mert a beruházások el nem maradhatnak.

A legnyersebb ipar, az épitőipar lévén nálunk legjobban kifejlődve, ennek fejlesztése elégiti ki a legszélesebb érdekkört, ennek a fellenditésére kell tehát első sorban gondolnunk, hogy kis és nagy ember, központ és vidék egyaránt részese legyen az ezirányu munkásságnak.

Utakat, töltéseket, vasutakat, csatornákat, középületeket egyaránt munkába kell vétetni mielébb, ha azt akarjuk, hogy az országos nyomorból országos inség, az inségből pedig lecsillapithatatlan elégedetlenség ne váljon.

A szeszmonopólium behozataláról sokat lehet beszélni, annyi azonban tény, hogy ha van termelés, a melynél a monopólium behozatala nemcsak pénzügyi, de általános erkölcsi és gazdasági érdekből jogosult, ugy ez éppen a szesz, amely eddig is jelentékeny közbevételi forrás volt ugyan, de annak forgalombahozatala és élvezete körül a visszaéléseknek oly láncolata áll fenn, hogy ha ezek megsemmisittetnének, gyarapodnék az államjövedelem a társadalom minden megterheltetése nélkül.

BELFÖLD.

A diósadi mandátum ügye. A *Budapesti Tudósító* jelenti: Némely lapnak az az értesülése, mintha a képviselőház elnöke a minap az V. biráló-bizottság esete ügyében pártközi konferenciát tartott volna, nem felel meg a valóságnak. A valóság az, hogy a Ház elnöke tanácskozásra hivta meg ez ügyben a kormány elnökét, a Ház két elnökét, a függetlenségi párt részéről ez ügy megbeszélésére kiküldött tagokat továbbá a biráló-bizottság elnökét és előadóját; a kormányelnök pedig a kormány többi tagjait is megkérte, hogy részt vegyenek a megbeszélésen.

Münnich Aurél orsz. képviselő a következő nyilatkozat közzétételére kért fel bennünket:

Nyilatkozat. Azon hirlapi közlemények folytán, melyek a képviselőház V. biráló-bizottságának itélkezése kapcsán napvilágot láttak és személyemre is vonatkoznak, kijelentem, hogy az itélet hozatala előtt sem *Sámuel* Lázár urral, sem annak ügyvédjével, sem *Gabányi* Miklós képviselő urral, sem annak megbizottjaival, sem pedig az V. biráló-bizottság egyes tagjaival és különösen annak előadójával, de egyáltalán senkivel sem értekeztem, de nem is beszéltem e panasz vagy annak elintézése tárgyában, annál kevésbé fogadtam el ez ügyben információt.

A hirlapi közleményekben foglalt lappangó gyanusitásokra pedig méltóságomon alólinak tartom reflektálni.

Budapest, 1901. március 9-én.

Dr. *Münnich* Aurél
orsz. képviselő,
az V. biráló-bizottság elnöke.

M. KIR. MŰEGYETEM KÖNYVTÁRA

Tisztviselők összeférhetetlensége. A *belügyminiszter* egy döntéséből kilolyólag dr. *Dellimanics* Lajos torontálmegyei alispán pár nap előtt rendeletet bocsátott ki, amelyben felhivja azokat a tisztviselőket, akik pénzintézeteknél állásokat töltenek be, hogy arról haladéktalanul mondjanak le. Dr. *Dellimanics* Lajos alispán a Torontáli Hitelbanknál viselt igazgatósági állásától elsőnek vált meg. A rendelet folytán eddig *Zsivoss* Mihály megyei főszámvevő mondott le ilyen természetü tisztségeiről. *Keresztes* Aladár tb. főszámvevő a rendeletet megtelebbezte.

Kossuth Lajos levele.

Budapest, március 9.

Perczel Miklós honvédezredes, Baranyavármegye volt főispánja most rendezi családi iratait s a 48-as eseményekre, valamint az emigráció történetére vonatkozó érdekes levelezését Tolnavármegye Muzeumának ajándékozta. A nagybecsü ajándékot most rendezi *Székely* Ferenc, Tolnavármegye főlevéltárnoka, aki a levelezésből *Kossuth* Lajosnak egy levelét a *Pécsi Napló* rendelkezésére bocsátotta. A levelet Kossuth Lajos nemeskeri *Kiss* Miklós ezredeshez *Cincinnati*ből irta s az igy szól:

Cincinnati, 1852. február 15.

Kiss Miklós, ezredes urnak!

Amint Angliába megérkeztem, mindjárt első este (Southamptonban) kötelességemnek tartottam menekült honfitársaimnak nyiltan föltárni keblemet s őket tartózkodás nélkül megismertetni azon alappal, melyen hazánk megszabaditására munkálni szándékozom, mely alap egyszersmind az emigráció irányábani minőséget is elhatározza, az akkor nyiltan kifejtett nézeteimet Londonban két emigrácionális közgyülésben ismételtem s kisebb körökben is számtalanszor elmondtam.

Ezen nézetek veleje a következendő:

Munkásságom célja: hazánk függetlenségi nyilatkozatának valósitása, a Habsburg-házzal semmi transactio, Magyar és Erdély territóriumából semmi concessio; sem ezen territóriumnak akár nemzetiségi, akár más tekinetekből való feldarabolása. Népsouverainitás, mint alap; kormányzati forma respublika suffrage universeliel. De nem Centralisatio, személyes jogok s e jogoknak egyenlősége; községi, megyei önkormányzat, minden akár parlamentáris, akár kormányzati mindenhatóság ellen biztositva. A nép souverain mindenütt, községben, megyében, országgyülésen, materialis érdekek, amint az 1848-iki törvényekben kötelezve van kimélve. Ezek céljaim: ha tározni a nép joga, de hogy határozhasson, függetlennek kell lennie. Tehát függetlenségének kivivásáért emelek zászlót s e zászló republicanus, democraticus, de nem szocialista, nem communista, ezek dectrinák, melyekkel semmi dolgom, mert hazánkban reájok semmi tér, semmi szükség.

Magamnak semmi érdemet, semmi állást nem kivánok; ha hazámat egyszer függetlennek látom, nincs hatalom mely bármi hivatalnak akár elfogadására, akár egy percig folytatására reá birhatna; de a függetlenség kivivására minden állást, melyet a körülmények számomra kimutatnak, határozott férfiassággal elfogadni s elfoglalni szent kötelességemnek ösmertem s e kötelességnek teljesitésétől sem gyanusitás, sem piszkolódás, sem ellenségeskedés, sem rágalom, sem a felelősség nagysága nem fog vissza riasztani.

E szempontból indulva, ily körülmények közt, mint a minőkben vagyunk, mindenesetre szerencsésnek tartom, ha a nép bizama valakiben összpontosul, mert csak igy lehet összevágó előkészület s egység a kivitelben. Akárki volna az, akiben a nép bizalma összpontosul, én magamat s minden tehetsé-

gemet dispozíciójára bocsátanám. De miután minden jelekből s barátaimnak, mind ellenségeimnek összevágó jelentéseiből azt látom, hogy a népnek iránt am való bizalma nemcsak nem csökkent, sőt gyarapodott, hogy a népnek legnagyobb része bár érdemetlenül bennem bizik, engem tekint vezérének s tőlem várja megbizatásomnak vezérletét, hasonló kötelességemnek ismerem, minden tulszerénykedést s nyugalomvágyat félre téve, ezen állást s annak minden következéseit s felelősségét elvállalni, amint el is vállalom. Ez állásom, és pedig a siker nélkülözhetlen feltételének ismerem azt, hogy munkásságomat semmi gátoló formákhoz ne kössem, tanácsra, közremunkálásra szükségem van s tanácsát kikérendem azoknak, akit arra alkalmasnak vélek s közremunkálásával azoknak, kikben bizni okom leend. élni fogok, de a tervek, az organizáció, az előkészületek csomóát a világon senkinek kezébe nem adom, mert akar hibának, akár árulásnak, akár fecsegésnek, akár véletlennek hazánk vérét és szerencséjét kitennem nem szabad kivált miután kevés magyar tud hallgatni, de igen sok szeret fontoskodni.

Ha tehát sorsunk, hogy mindnyájan egyet nem érthetünk, ha a pártnak kell lenni — ám legyen — én egy s pedig nagy pártnak főnöke vagyok s magamat ilyennek tekintve, kivánom, hogy akik az emigrációból és ezen párthoz csatlakozni kivánnak, tudják, hogy az csak a fentebbi elvek alapján történhetik; bizodalommal kell nemcsak szivem, de eszem iránt is viseltetniök, engedelmeskedniök, tenniök amire utasitom, de nem kivánniok, hogy a titok kulcsát kezükbe tálaljam, én nem kérlelek senkit, nem vadászok senkit, akinek ezen alap nem tetszik — ő lássa — az nem lesz velem, aki nincs velem, az ellenem van, lássa, de aki velem akar lenni, tudja meg, hogy csak ezen alapon lehet, máson nem. Ha az emigratióból senki sem lesz is velem, én azért mégis ezen alapon maradok s e szerint fogom azon pártnak, mely e hazában engem tart főnökének, munkálkodását intérni, vezérelni.

Kossuth aztán panaszkodik az emigráció eljárása miatt, amely különböző vádakkal illette még hirlapokban is és szemére lobbantotta, hogy az emigrációt éhen hagyja halni, aztán igy ir Kossuth:

En semmi mástól kölcsönzött authoritást magamnak nem igénylek, nekem megbizó levelem az, hogy magyar és hazafi vagyok, mint ilyen megyek kötelességem ösvényén, erre senkitől felhatalmazást nem kivánok, sem nem kérek, sem el nem fogadok, én nem személyes állás, hanem hazám jogainak, érdekeinek és igazságának alapján állok, tudom, hogy a nép iránt am, bizalommal viseltetik, tőlem várja megszabaditása eszközét és a megszabaditási munka vezérletét; ennélfogva személyes törekvéseimhez pártfőnöki állást is ruház, én ezen pártfőnöki állást gyakorlom, de csak azok irányában, kik azt önként elfogadják, s önként vállalnak kötelességeket magokra irányomban, ha egyszer hazám földén állok, tudom, mit kellene tennem azok irányában, kik önzésteleniil csak a haza megszabaditására intézett törekvéseimnek utját akarják állani — ellenségeimnek tekintendem s készen vagyok általuk is ellenségnek tekintetni s bánnunk egymással mint ellenséggel, de mig számüzött vagyok, én senkitől szubordinációt, segitséget, közremunkálást nem kivánok, mint csak attól, aki arra önként ajánlkozik — ha van barátom, jó, ha nincs, magam megyek s teszek, amint mehetek és tehetek. A népeknek és nemzeteknek, akikhez szólhatok, nem azt mondom, hogy engem akármi hivatalos állásunak nézzenek, s azért tegyenek mellettem valamit. Hanem azt mondom: hazám ügye nincsen elveszve, én tenni akarok, hazám megszabadi ását meg akarom kisérleni, s van okom sikert reméini, kitárom elveimet, kimondom célomat, ismeritek multamat, ha elveimmel egyet értetek, ha célomat helyeslitek, ha biztok bennem, ha én képes vagyok azon segedelmet, melyet kezembe ádtok sikerrel felhasználni, segitsetek, én igérem és szavamat adom, hogy legjobb belátásom szerint semmi másra mint csak hazám megszabaditására fogom használni pártlogástokat.

Az emigrációnak tökéletes szabadságában állott azon viszonyt, amelybe magát Suthámptoni és londoni nyilatkozatom folytán önként helyezte, felbontani. En elfogadom e felbontást, egy gonddal kevesebb nyomja válламat s osztatlanul csak hazámnak szentelhetem mind időmet, mind azt, amit egész valóm feláldozásával keservesen sikerült, hazám felszabaditására.

Azonban, bár e szerint az emigrációval, mint testülettel viszonyom megszünik; örömmel tartom fel egyesek irányában, akiket önkéntes ajánlkozásukhoz hiveknek s adott szavukhoz ragaszkodóknak tapasztalni szerencsém vala, barátságos összeköttetésemet s mint én reájuk számolok, ugy ők is reám számolhatnak; bizonynyal mondom, hogy szivünkre vévén, minő szerencsétlenség volna, ha a magyar magyarnak szavában nem bizhatnék, — amire igérkezünk s amire ajánlkozunk, annak sulyát megálljuk életbe, halálba.

Isten különös sikerrel áldja lépéseimet minden reményemet tulhaladta, amit már is ily rövid idő alatt eszközölnöm sikerült. — Nem vonakodom bevallani, hogy azt hiszem, a tevékeny szimpátiának általam oly szerencsésen meginditott görgetegét elősegithette volna azon körülmény, ha mondhatók, hogy a magyar egyetért: a számüzetésének kinzásai csak szorosabbra vonták mindnyájunk között a haza nagy gondolatában egyesült testvéri egyetértést.

Ezen nimbusz eloszlott. Meglehet, hogy oly lépések, mint a Battyánié és Szemeréé s olyanok, mint a londoni emigracionális testületé, csökkenteni foghatják törekvésem további sikerét, mert a lágymeleg barátok ürügyül veendik kibujni a pártfogásból, melybe a közvélemény hatalma már-már belekényszerité, mondván: hogy a magyar ügynek nincs jövendője, mert pártokra szakadva rontják azt önmaguk a magyarok; sőt meglehet, meleg barátaink közt is akadnak, kik elkedvetlenednek azon látvány felett, hogy midőn egynek lépteit szembetünő siker kiséri s nem maga, de a haza érdekében, akkor állnak fel saját számüzött társai ellene, megakadályozni őt a sikerben. Nem tehetni, nem tenni semmit, mást meg, aki tehet és teszen, gyalázni, hogy szinte ne tehessen semmit, valóban oly undoritó látvány, mely méltán elidegenit a hittől, hogy ily nemzetnek jövendője legyen, pedig a hit a sympathiának rugója, ha ez valóban igy történik, Ferenc Józzet és a cár nem kétlem, méltányolni fogják a jó szolgálatot, melyet akarva, vagy nem akarva nekik magyarok tettenek. Mit fog a nép reá mondani? az más kérdés, — szerencsére nem mi hontalan vándorok vagyunk egyedüli tényezői a haza jövendőjének: és ezért engem mindez, mind ami még jönni fog, egyáltalában nem confundál feltett törekvésemben, — én megyek utamon s teszek, mit tehetek s bár nekem e részben siker reménye nélkül maga a kötelesség érzete is elég ösztön volna: szerencsémnek tartom, hogy isten megáldá annyira törekvéseimet, miszerint éreznem szabad, hogy édes hazánk megszabaditásának mérlegébe igen fontos, talán elhatározó sulyt vethetek. Kivánom, de nem reménylem, hogy a számüzött magyarok közül önlelkiismerete mindenkit azon önérzettel vezessen mindnyájunknak szigoru birája: a nemzet elibe, hogy ha semmit sem használhatott is, legalább nem ártott a hazának.

Legyen szives ezredes ur ezeket az emigrációnak közgyülésileg tudomására juttatni; e levelet — azonban magánál számomra megtartani. Fogadja hazafiui üdvözletemet:

Kossuth Lajos s. k.

HIREK.

Budapest, március 9.

— **BUDAPESTI NAPLÓ.** Március 15-én uj előfizetés nyilik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Széll Kálmán ünneplése.** A főrendiház és a képviselőház együtt óhajtja ünnepelni a miniszterelnököt és gróf *Szápáry* Pál kezdeményezésére csütörtökön ünnepi lakoma lesz a két ház tagjainak résztelével a Park-Klubban Széll Kálmán tiszteletére.

— **Bucsu Hegedüs Sándortól.** A *kolozsvári* Kereskedelmi és Iparkamara a következő feliratban bucsuzik el *Hegedüs* Sándor volt kereskedelmi miniszertől:

Meglepetéssel értesültünk nagyméltóságodnak miniszteri állásáról való lemondásáról. Ha nem is értjük, de ismerve nagyméltóságod erős kötelességérzetét, amelylyel legmagasabb ambicióját is a párt- és közérdeknek fel tudta áldozni, tisztelnünk kell az okokat, amelyek nagyméltóságodat arra birták, hogy nagy koncepcióju tevékenységét és az igy megkezdett munkáját abbanhagyja. De tiszteletünk nem gátolhat abban, hogy mély fájdalmat ne érezzünk e távozás felett és hogy ne essék nehezen a bucsu attól a vezértől, aki nagyszabásu közgazdasági politikájának kereszttüzvitelében meleg bizalmára méltatott és akinek szerencsések valánk munkatársai lehetni. Amde van egy erős vigaszunk. Ha Nagyméltóságodtól, a miniszertől meg is válunk, de nem válunk meg Kolozsvár szülöttétől, diszpolgárától és ellenjelölt nélkül választott képviselőjétől, amely minőségében Nagyméltóságod eltéphetetlen szálakkal van Kolozsvárhoz és ebben kamaránkhoz is füzve. Eltéphetetlen szálakkal, mert ezeket a kölcsönös szeretet fonta és ápolja évtizedek óta. Nagyméltóságod ezen határtalan szeretetének Kolozsvár városa és kamaránk annyi alkotást köszön, hogy már ezek örök hálára kötelezik hiveit és ez értelemben ezen irányban tovább és együtt munkálni bőven nyilik alkalom nagyméltóságodnak ezen állásában is, amelyet mint hazánk kitünő és kitüntetett nagyérdemü államférfia elfoglal. Ebben a hitben és felfogásban nem bucsuzunk nagyméltóságodtól, csak alkalmat veszünk arra, hogy az ujabb kitüntetéshez, amelyben ő cs. és királyi apostoli felségének kegye nagyméltóságodat részesitette, szivünk mélyéből szerencsét kivánunk és magunkat, mint törhetetlen hiveit további kegyeibe ajánljuk.

— **Megforditott cimer.** A mult év végén Bécsben elhunyt báró *Mecséry* Károly utolsó sarja volt a a magyar főrendiházban örökös tagsági joggal biró báró *Mecséry*-családnak. A hivatalos lap mai számában a fiutódokban beállott eme magvaszakadást *Széll* Kálmán mint belügyminiszter és gróf *Csáky* Albin, a főrendiház elnöke azzal a felhivással teszik közhirré, hogy mindazok, kik e magvaszakadást tagadásba veszik, ezt a hirdetmény megjelenésétől számitandó hat hó alatt a főrendiház elnökéhez vagy a m. kir. belügyminiszterhez intézendő s okmányokkal támogatott irásbeli nyilatkozatban igazolják. A jelzett határidő lejárta után ha bejelentés nem történt, vagy az igazoltnak nem találtatott, a nevezett családban a fiutódokban beállott magvaszakadás az örökös jogu főrendi családokról vezetett családkönyvben fel fog jegyeztetni.

— **Földrengés.** E hó 4-én este 11 óra előtt *Rónaszéken*, a máramarosvármegyei hires sóbányatelepen erős földrengés volt, mely csak 3—4 másodpercig tartott. A földrengést rövid és a vihar közeledéséhez hasonló zugás előzte meg. Akik még nem aludtak, de már ágyban voltak, ijedten ugráltak ki fekvőhelyeikről. A földrengés jelentékeny károkat nem okozott.

— **Horánszky Nándor üdvözlése.** *A Magyar Kereskedelmi Csarnok* az uj kereskedelemügyi miniszertert a következő felterjesztéssel üdvözölte:

Örömmel és szivünk egész melegével üdvözöljük nagyméltóságodat, mint a kereskedelemügyi tárca vezetőjét. A magyar kereskedelem ez idő szerint igen nehéz időket él. Az általános gazdasági depresszió, a bizonytalanság, amely abból ered, hogy Magyarország és Ausztria között a vám- és kereskedelmi szerződés megkötve nincs, végül a német birodalom vámtarifa-javaslata által előidézett aggodalmak bénitólag hatottak egész gazdasági életünkre. Az ország gazdasági helyzetének javulása szoros összefüggésben áll a fent emlitett szerződésekkel, de sok tekintetben a helyzet javulásának eszközei nagyméltóságod kezében vannak és mi nagyméltóságod évtizedekre visszanyuló müködésében teljes biztositékot látunk arra nézve, hogy azokat fel fogja használni az ország gazdasági életének fellendi-tésére. Ugyanezért a legmelegebben üdvözölve nagyméltóságodat uj hatáskörében, egyesületünk, amelynek célja az ország kereskedelme érdekében közremüködni, mély tisztelettel kéri nagyméltóságodat: miszerint ezen müködésében őt támogatni kegyeskednék.

Szolnok város képviselőtestülete ma 40 képviselő inditványára igen népes rendkivüli közgyülést tartott. A közgyülés egyedüli tárgya *Horánszky* Nándor kereskedelemügyi miniszter hazafiui érdemeinek ünneplése volt. A város közönsége nagy lelkesedés között sürgönyileg üdvözölte a miniszterst, aki, mint a szolnoki kerület képviselője kezdte meg politikai pályáját.

A *nagyszentmiklósi* kerület szabadelvüpártja ma a következő sürgönyt küldte *Horánszky* Nándor miniszternek:

A nagyszentmiklósi szabadelvüpárt nagyméltóságodat kereskedelemügyi miniszterré történt kineveztetése alkalmából, örömmel üdvözli, mint közéletünk nagy harcosát s törhetlen ragaszkodásáról biztositja. *Schreyer* Viktor elnök, *Polya* Endre jegyző.

— **Egy iparos ünnepeltetése.** A Budapest Asztalos-Ipartestület szép ünnepséget rendezett vasárnap délelőtt abból az alkalomból, hogy *Madary* Gábor asztalosmester husz év óta elnöke az ipartestületnek. Az ünnepség az ujvárosháza közgyülési termében folyt le.

Az előkelőségek sorában ott voltak: *Matlekovits* Sándor, mint az Országos Iparegyesület alelnöke, a kereskedelemügyi minisztérium képviseletében: *Szterényi* József, *Alonyi* Emil miniszteri tanácsosok. *Szterényi* Sándor fogalmazó: az Országos Iparegyesület részéről: lovag *Falk* Zsigmond és *Thék* Endre alelnökök, *Geller* Mór kir. tanácsos, egyesületi igazgató; a Budapesti Kereskedelmi- és Iparkamaratól: *Fritz* Péter titkár *Hegedüs* Károly állami ipariskolai igazgató, *Richter* Antal s igen sok előkelő gyáros és iparos. Az ünnepélyt *Matlekovits* Sándor nyitotta meg, szép szavakban méltatva az évforduló jelentőségét s aztán *Thék* Endre nagyiparos mondott lendületes beszédet, amelyben kiemelte *Madary* Gábor érdemeit. Fölemlitette, hogy Madary a nehéz időkben is mindvégig hü maradt az iparához, amit, ime most hálával ismernek el az összes budapesti iparostársak, De reá mutatott arra is, hogy Madary, mint gyáros, a munkásaitól általános szeretetben részesül s ez azt jelenti, hogy velük igazságosan emberies gondolkozás szerint bánik. Neki és családjának minden jókat, boldogságot kiván. (Lelkes éljenzés.) A beszéd után, mintegy nyolcszáz aláirással ellátott, pompás kötésü albumot adott ái Madarynak, aki hálás köszönetel mondott a pályatársainak kitüntető szeretetükért.

— **Egyetlen hely.** Megállt tegnapelőtt Párisban, az Avenue de la République és a Rue de Malte sarkán egy villamos kocsi. Az állomáson nagyon sokan várakoztak, de a kalauz lekiáltott:

— Csak egy hely van!

Egy hölgy fölszállt, bement az első osztályba és leült.

— Bocsánat asszonyom, — szólalt meg egy utas, aki ott állt a szakaszban és közelebb jött, — ez a hely az enyém. Hamarabb voltam itt, mint kegyed, s nekem van jogom leülni ide.

De a hölgy nem volt hajlandó ezt elismerni, s nem kelt föl. Az utas oda szólitotta a kalauzt.

— Ennek az urnak igaza van, — mondotta a kalauz, — ez a hely az övé.

— Az nekem mindegy, — felelte a hölgy, — itt vagyok, itt maradok.

— Leszállittatom.

— Próbálja meg!

A kalauz jelt adott a vezetőnek, a kocsi megállt.

— Tessék leszállani!

— Nem szállok le!

A kalauz megakarta fogni karjánál fogva a hölgyet, ami ellen persze tiltakozott és védekezett. A jelenet tanui közül sokan a pártjára állottak.

— Ennek a hölgynek igaza van! — mondták ezek.

— A kalauznak joga van igy eljárni! — felelték mások.

A dolog hamarosan komolylyá vált. Nagy zenebona támadt, a botütések ugy hullottak, mint a jég, sokan megsebesültek. Rendőrök kerültek aztán elő, akik az utast, a hőigyet és a kalauzt Daltroff rendőrbiztos elé vitték. Miután ez némileg lecsillapitotta a feleket, már amennyire lehetett, elküldte őket.

— **Március 15-ike.** A budapesti egyesült jótékony magyar asztaltársaságok központja március 15-én, szombaton este 8 órakor a József főherczegszállóban szabadságünnepet rendez. A központ felszólitja Budapest polgárságát és ifjait, hogy a Kossuth Lajos halálának évfordulóját követő vasárnapon, március 23-án d. u. 3 órakor gyülekezzenek a muzeum mögött, honnét kivonulnak a kerepesi temetőbe, s megkoszoruzzák Kossuth sirját.

— **A tárogató.** *A Belvárosi polgári körben* tegnap este szépen sikerült hangversenynyel egybekötött társas vacsora volt a tagok nagy részvétele mellett. Ott voltak: Báró *Podmaniczky* Frgyes, dr. *Kautz* Gyula és *Láng* Lajos, *Steinbach* István kir. tanácsos, dr. *Kurcz* Jenő, *Heinrich* Alajos stb. A hangverseny egyik érdekes pontja a régi magyar tárogató bemutatása volt. *Schunda* Venczel, a régi magyar tárogató rekonstruálója, ismertette a tárogató történetét.

A tárogató, történelmi adatok szerint, már az augsburgi csatában és *Zrinyi* Miklós szigetvári kirohanásánál szerepelt, leginkább azonban a magyar szabadságharcok idején, főleg II. Rákóczy Ferenc korában volt elterjedve. Később már csak mint történelmi emlék és ritkaság került a muzeumokba. A 60-as évek elején *Szuk* Endre, a Nemzeti Szinház akkori oboistája, ismét divatba akarta hozni a tárogatót, de a hangszer hiányai miatt célt nem érhetett, amig az előadó — *Káldy* Gyula felhivására, — javitás alá nem vette. Az előadó tiz évig foglalkozott a sokáig feledésbe ment szép hangszer javitásával és reformálásával s most a tárogató már bármely dallamos darab előadására alkalmas. Az igy reformált tárogatót Káldy Gyula a Magyar Tudományos Akadémiában tartott hangversenyén mutatta be, ahol szép hangja általános feltünést keltett. Azóta a Zeneakadémiában és Nemzeti Zenedében rendes tantárgyul vették fel s az Operaházban, velamint más szinházak zenekaraiban is használják. Az előadást nagy tetszéssel fogadták. A vacsora folyamán számos lelkes felköszöntőt mondtak s a társaság éjfél utánig maradt együtt kedélyes hangulatban.

— **Mit mesél Miss Stone.** Aki nagy utról jön, sokat tud mesélni. Hát még aki a brigantik közül szabadult meg, mint Miss Stone, akit a *Matin* hires munkatársa Gaston *Stiegler* kiszabadulása után legott fölkeresett. Stiegler Szalonikibe utazott, látta a kisasszonyt és kisérőnőjét, mikor megérkeztek s másnap fölkereste őket az amerikai misszió házában. A kisasszony a szalonban fogadta Stieglert. üde, piros orczáján nem látszottak az átélt szenvedések nyomai. A párisi ujságiró különösen gyönyörü fogait dicséri a kisasszonynak.

— Mindjárt az első napon — igy kezdte elbeszélését Stone kisasszony — a rablók elvették minden podgyászunkat s könyveink közül is csak bolgár nyelvü bibliát hagytak meg nálunk. A rablók, akiknek az ilyen *elrablások* körül nagy gyakorlatuk van, a helycsere elméletét követték. Minden éjjel lóra siettettek bennünket s akár szép idő volt, akár csunya, mennünk kellett. Éjjeli vándorlásaink közben csak egyszer történt egy kis szerencsétlenség. Leestem a lóról s ugy megütöttem a térdemet, hogy még most is sebes. Mikor reggelre a kitüzött célhoz értünk, bekötötték szemeinket, aztán a barlangba vittek bennünket, ahol leoldották kötelékeinket s szigoruan megtiltották hogy helyünket elhagyjuk. Igy aztán egész nap szabadok voltunk ugyan, de mégis foglyok. Olvastunk, varrtunk, aludtunk s Zilka asszony táplálhatta gyermekét.

Az időjárás novembertől fogva nagyon rossz volt, de a brigantik gondoskodtak jó téli bundáról. Az eledel is elég jó volt, bár nem olyan módon volt elkészitve, mint hazánkban szokás.

A rablók sokszor szemtelenek és tolakodók voltak, de sohasem kinozták őket. Zilka asszony gyermekével jól bántak, sőt bundába takarva vitték az uton. A külvilág dolgairól hat hónap alatt mitsem hallottunk s szabadon bocsáttatásunk előtt két órával tudtuk csak meg, hogy a váltságdijat megfizették értünk.

— **Halálozás.** *Berger* Sámuelné szül. *Perl* Nanette urnő élete 51-ik évében elhunyt. Ma délután temették Veszprémben a város előkelő közönségének nagy részvéte mellett.

— **Gyilkos erdész.** *Nagy-Tapolcsányról* irják: A nagytapolcsányi járáshoz tartozó *Szolcsány* községben e hó 8-án délután Odescalchy herceg erdésze, *Bezák* József agyonlőtte Minárik János ottani parasztgazdát. Az erdész állitólag önvédelemből követte el tettét. Vallomása szerint ugyanis az agyonlőtt gazda többedmagával szóváltásba elegyedett az erdészszel, majd bicskával megsebesitette, mire az erdész agyonlőtte. Az erdészt egyelőre fogva tartják. A vizsgálatot Soós nagytapolcsányi ujjárásbiró vezeti.

— **Zarándokok a Feszty Árpád triptikonjánál.** Érdekes jelenet játszódott le ma délelőtt a városligeti Mücsarnokban, a *Feszty* Árpád hármasképe előtt. Zarándokok — akik most vándorolnak Jeruzsálembe Jézus sirjához — Budapestet érintve, nem mulaszthatták el, hogy meg ne nézzék a *Krisztus temetését.* Zászlókkal, zsoltárokat énekelve vonultak a festmény elé, amely annyira meghatotta őket, hogy térdre borultak előtte és csöndes ájtatoskodással nézték a holttestet vivő hivőket, a sirató asszonyokat s a triptikon egyéb szépségeit. *Feszty* Árpád triptikonja már csak a jövő héten lesz látható Budapesten, azután a külföldre viszik.

— **Két asszony, egy férfi.** Egy Parise nevü kőmivesmester rettenetes tragédiájáról ad hirt bicensai levelezőnk. A huszonnyolcéves fiatalembert borzalmas kegyetlenséggel gyilkolta meg felesége, akit leánykorában Celli Máriának hivtak s aki apáca volt egy olaszországi kolostorban. A látszólag szelid kedélyü nő az egybekelés után furiává változott, gyötörte, kinozta urát. Parise bubánatában Németországba ment s onnan küldözgette keresményét feleségének. Távolléte alatt az asszony közös háztartásban élt barátnőjével, Battagliu Liberával. A szép Libera valaha apáca volt s már a kolostorban rajongó szeretet füzte Celli Máriához. Ez a nagy szeretet utóbb rajongássá fokozódott, olyannyira, hogy extázisukban egyikük férfiruhát öltött s a templomban megeskü dött barátnőjével. Az esketést természetesen nem pap végezte, hanem egy bárgyu templomszolga, aki elcsente a pap misemondó-ruháját s a két nő kérelmére elmondta a szokásos esketési formulát. A mult év decemberében Parise visszatért szülővárosába. Felesége látszólag szivesen fogadta s pár nap mulva azt meséite szomszédnőjének, hogy férje ismét elutazott s most ismét háboritlanul élhet Liberájával. Röviddel ezután a Pianezza árkában feloszlásnak induló férfitestrészeket találtak. A helység orvosa megállapitotta, hogy a testrészek Parise földi maradványai. A meggyilkolt kőmüves házában házkutatást tartottak s találtak is egy irományt, mely gyanut keltett. Az esketéslevél formáju iromány világos bizonyitéka volt Celli Mária és Battagliu Libera bünös viszonyának s e gyanuokból kiindulva, a csendőrség letartóztatta Parise Máriát. A vizsgálat folyamán a nő megvallotta, hogy bünös viszonyt folytatott barátnőjével s e szenvedély késztette arra, hogy férjét, akinek ételébe altatószert kevert, barátnője segélyével meggyilkolja.

— **Öngyilkos állatorvos.** *Balázs* Kálmán kispalugyai születésü állatorvos tegnap délután Rózsa-utca 10. sz. alatti lakásán megmérgezte magát és meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. Hátrahagyott levelében azt irja, hogy reménytelen szerelem kergette a halálba.

— **Veszett kutya.** *Havasmező*, máramarosi községben e hó 6-án egy veszett eb több embert és állatot megmart. Az ebet azonnal agyonütötték és mert a hullán kétségtelenül megállapitották, hogy az eb veszett volt, a megmart egyéneket, kik között több gyermek is van, Budapestre szállitattak a Hőgyes-féle intézetbe.

— **Öngyilkosság a szállodában.** *Bognár* András 26 éves bérkocsis ma délelőtt agyonlőtte magát a szövetség-utcai Szarvas-szállóban.

— **Cigányzene a Telefon Hirmondóban.** A Telefon Hirmondó ma este cigánymuzsikát fog közvetiteni előfizetői és hallgatói szórakoztatására. E cigányzene-közvetités 8 órától 11 óráig tart, s az Elite- és az Emke-kávéházból lesz hallható, ahol Rácz Laci, illetve az utóbbiban Rácz Gyula bandája játszik. A zeneközvetitést azonban megszakitja a 8 óra 15 perckori tőzsdeolvasás, mikor is a külföldi értéktőzsdék zárlatait olvassák fel és a fél 10—10 óráig tartó esti olvasás, melynek keretében a legujabb hireket olvastatja fel a Telefon Hirmondó.

(x) **Egger-féle mellpasztillák** gyorsan és biztosan hatnak köhögésnél, rekedtségnél, elnyálkásodásnál. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában. Doboza 1 és 2 korona. (Próbadoboz 30 fillér.) Fő és szétküldési raktár Nádor-gyógyszertár, Budapest, Váci-körut 17.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség	**56—12**
Kiadóhivatal	**54—39**

FŐVÁROS.

(*) **Elszegényedett iparosok és kereskedők segélyezése.** A néhai báró *Wodianer* Móric nevét viselő 50.000 forintos alapitvány jövedelmét az idén is olyan önhibájukon kivül elszegényedett magyar honos iparosok és kereskedők közt fogják kiosztani valláskülönbség nélkül, akik állandóan Budapesten tartózkodnak. A legkisebb segély, amit egy-egy kérvényező kaphat 100 korona és a legnagyobb 600 korona.

(*) **A fertőztelenitő-intézet előfogatai.** Március elsejétől fogva háziagos kezelésbe vették a központi fertőztelenitő-intézet előfogatainak a szolgáltatását. Az intézet vezetősége teljesen meg van elégedve a rendszerváltoztatással, amennyiben a fogatok most jobbak és könnyebben állnak rendelkezésre.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Szereposere a Népszinházban.** A Népszinház mai esti előadásán egy kis meglepetés érte azokat, akik a *Görbe nap* szereposztását ismerik. Az egyik főszerepnek (*Wewresheggy* Izoldának) eddigi ábrázolója, *Bojár* Teruska, lemondott délután a szerepről s hamarjában *Dóri* Margit, a szinház uj tagja ugrott be. A meglepetés, amit ezzel okozott, igen kellemes volt. Dóri Margit csinos szinpadi megjelenés és a mellett teljesen elfogulatlanul játszotta el a szerepet, melynek a betanulására alig volt két órai ideje. Éneke is egészen preciz volt s kellemes hangja hiján volt a *tréma* legosekélyebb rezdülésének is. Játéka, az ismeretlen szinpadon való mozgása és tánca, mind csak azt mutatták, hogy a Népszinház egy igen hasznos taggal gyarapodott, akinek kétségtelenül lesznek még e szinpadon sikerei is. Az előadás, amelyet zsufolt ház nézett végig, olyan volt, mint mindig. Csupa jókedv, bohóság, taps és kihivás, amiben legnagyobb része *Blaha* Lujzának, *Kovács* Mihálynak, *Tollagi* Adolfnak és *Németh* Józsefnek volt.

** **Operaház.** Hétfőn az Operaházban nincs előadás, de a Varszinházban a *Mari, az ezred leánya* operát és a *Rococo* balletet adják. Kedden *Gilion Marion* francia hőstenor fog vendégszerepelni és *Tell Vilmos*ban Arnoldot énekli. Szerdán délután 5 órakor, mérsékelt helyárakkal a *Jancsi és Juliska* meseopera, továbbá a *Babatündér* ballet és a *Nap és föld* IV. képe kerül előadásra. Csütörtökre *A denevér* van kitüzve *Krammer* T. és *Szoyer* J. felléptével. Pénteken *Tristan és Izolde* van müsoron, a cimszerepekben *Burrián* és *Vasquezné* felléptével. Szombaton *Bank bán* kerül szinre a többi szerepekben *Krammer* T., *Broulik*, *Ney* D. és *Takáts* közreműködésével.

** **Ábrányiné Kassán.** *Kassá*ról táviratozza tudósitónk: *Ábrányiné-Wein* Margit asszony ma este kezdte meg vendégjátékát a kassai szinházban. Az illusztris müvésznő a *Piros bugyellári*sban Török bíróné szerepét játszotta. A diszes közönség, amely zsufolásig megtöltötte a szinházat, egész estén át lelkesen ünnepelte a müvésznőt, minden dalát megujrázták s a felvonások végeztével számtalanszor a lámpák elé tapsolták. A kitünő müvésznő még a *Kleopátrá*ban s a *Bajazzók*ban lép fel és vendégjátékai iránt óriási a közönség érdeklődése.

** **Somogyi Károly jubileuma.** *Somogyi* Károly, a nagyváradi Szigligeti-szinház közszeretetben álló igazgatója e hónapban üli meg szini pályájának 40 éves fordulóját. Ebből az alkalomból szép ovációban fogják részesiteni pályatársai, de a város polgársága is mozgalmat inditott a Somogyi jubileumában való részvételre. Egy bizottságot alakitottak, mely az ünnepély programmját fogja megállapitani.

** **Bonn-est.** *Bonn* Ferdinánd berlini udvari szinész, a német császár kedvelt szinésze, óriási sikerü müvészi körutján fővárosunkat is felkeresi és *szombaton*, f. hó 15-én, a *Royal*-szálló nagytermében *Bonn*-estét rendez, melyen halhatatlan költőink *Petőfi* és *Arany*, valamint Göthe, Uhland, Heine, Lenau stb. költeményeihől fog recitálni, egyszersmind bemutatkozván ugyanakkor mint hegedümüvész is, mi az estélynek szinte nem csekély érdekességet kölcsönöz. Jegyek mától fogva válthatók egyedül és kizárólag a *Harmóniá*ban, Váci-utca 20.

** **Göthe Faust-ja orosz szinpadon.** *Göthe*: *Faust*ának első része a mult héten szinre került a pétervári *Alexandra*-szinházban. A tragédiának, melyet *Kolodoszki* forditott orosz nyelvre, nagy sikere volt. A forditó kicsit önkényesen bánt *Göthe* remekművével s az orosz cenzura is kivette a maga részét a törlésekből. Eredeti módon mutatták be a tragédiát bevezető verssel, melynek strófái, a darab megkezdése előtt, egy külön óriási függönyön voltak olvashatók.

** **A Nemzeti Szövetség Brassóban.** A Nemzeti Szövetség tegnap fényes hangversenyt rendezett Brassóban. A hangversenyen közreműködtek *Eötvös* Károly országgyülési képviselő, aki szellemes felolvasásával zajos tetszést aratott, továbbá *Székely* Irén és *Pintér* Imre, a nagyváradi szinház tagjai és *Gál* Pál zongoramüvész, aki zenekisérettel adta elő *Major* J. Gyula *Concert Simphonicquejét*. Mind az előadó, mind a kiséretet játszó 50. gyalogezred zenekara fényes sikert aratott.

** **A király parancsa.** *Párisból*, ahol egyre ritkábbak az igazi operett-sikerek, nagy operett-sikert jelentenek. A *Bouffes Parisiens*ben tegnapelőtt volt a bemutatója *A király parancsa* cimü háromfelvonásos operettnek, melynek szövegkönyvét *Ferrier*, zenéjét *Clerice* irta. Ugy a szövegkönyv, mint a zene nagyon tetszettek s a *Bouffes Parisiens*, ugy látszik, állandó müsordarabot nyert az uj operettben.

** **Uj szinház Berlinben.** A német császárváros közel áll ahhoz, hogy a világ első szinházi városai közé emelkedjék. Alig egy esztendeje, hogy az uj *Trianon*-szinházat létesitették s már ismét uj szinház van keletkezőben. A hozza szükséges tőke már együtt van s épitéséhez még ebben az évben hozzá is fognak. Az uj szinház az Alexanderplatz-on lesz, a Sedan-Panoráma helyén.

** **Vidéki szinházak.** *Lévay* Sárika néhai *Lévay* Ferenc kultuszminiszteri tanácsos leánya, a székesfehérvári szintársulat volt primadonnája, legutóbb két estén át vendégszerepelt a *székesfehérvári* közönség előtt, melynek kedvence volt. Az *Igmándi kispap*-ban és a *3 Kázmér*-ban lépett föl, s mindkét alkalommal zajos tetszést aratott. — *Nagyváradról* jelentik: A Szigligeti Szinházban zajos sikerrel mutatta be Somogyi Károly társulata *Lotti ezredesei* operettet. A főszerepet *Amaon* Margit játszotta, akinek dalait, táncait a zsufolt ház alig győzte ujrázni. A nagyváradi közönség ez alkalomból szép ovációt rendezett kedvencének. A bemutatóelőadáson adták át ugyanis Amon Margitnak, a szinház kitünő szubrett-primadonnájának a nagyváradi nők ajándékát, egy remek ezüstkoszorut. A Lotti ezredeseit egyébként egyre telt házak mellett adják.

** **A notre-dame-i toronyőr mint dráma.** *Hugo* Viktornak *A notre-dame-i tornnyőr* cimü világhirü regényét egy amerikai szinmüiró, *Potter* Pál dramatizálta. A darab óriási sikerrel került bemutatóra a newyorki *Daily*-szinházban.

MÜVÉSZET.

□ **Az országos magyar képzőmüvészeti társulat** március 23-án, vasárnap, délelőtt 11 órakor tartja a városligeti Mücsarnokban rendes évi közgyülését. A közgyülésen a választmány tesz jelentést a lefolyt évről, a számvizsgáló-bizottság pedig az 1901. évi zárszámadásokról. Megállapitják az 1902. évi költségvetés-előirányzatot, jelentést tesznek a társulat müterembérház ügyéről, javaslatot a társulat segélykölcsönügye tárgyában. Kiegészitik a választmányt és a folyó évi zárszámadások megvizsgálására számvizsgáló-bizottságot küldenek ki. Végül inditványokat tárgyalnak.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Uránia.** Az Uránia cimü népszerü tudományos folyóirat márciusi száma az eddigieknél is gazdagabb tartalommal jelent meg. Az Urániát *Molnár* Viktor közremüködésével *Klupathy* Jenő és legitjabb *Szász* Károly szerkesztik.

○ **Zsarátnok** cimmel adja ki folyó hó végén Szilágyi Ferenc a szépirodalmi lapokban megjelent verseit. A kötet, melyet Lakatos Arthur festőmüvész rajzai diszitenek szerző lakásán (VIII. Nagydióla-utca 16.) rendelhető meg három koronáért.

MULATSÁGOK.

)(**A hirlapkiadóhivatali tisztviselők mulatsága.** A hirlapkiadóhivatali tisztviselők segitőegyületének táncmulatsaga ma este zajlott le a Royal termeiben a korábbi évek szép sikereihez méltóan. Az est előkelő szinvonalu hangversenynyel kezdődött, amelyben *Burrián* Károly, az Operaház müvésze, *Földesi* Arnold, a jeles fiatal gordonkamüvész, *Bihari* Ákos, a Vigszinház tagja, *Kaczér* Margit és a Tarka Szinpad tagjai arattak zajos tapsokat. A diszes közönség, amely zsufolásig megtöltötte a nagy termet, igazi müélvezetet talált a gazdag müsorban és a müvészi előadásban. A mulatság az idén is előkelő helyet hóditott magának a bőjti mulatságok sorában és intim családias jellege megmaradt még akkor is, amikor már a táncoló párok és mulatók nagy része hazaszállingózott.

)(**A Lévai Kör** folyó hó 10-ikén a Nemzeti Szálló disztermében jótékonycélu hangversenynyel egybekötött táncmulatságot rendez, amely iránt a főváros előkelő közönsége körében nagy az érdeklődés. A hangverseny müsora: Humorisztikus felolvasás, tartja *Szalay* Jóska, az Üstökös segédszerkesztője; Hubay Jenő: Magyar ábrándja, előadja *Schwarcz* Jóska hegedümüvész; Imádság, monológ, előadja *Vajda* Ilonka, az aradi szinház tagja; XIII Rapszódia Liszt Ferenctől, előadja *Beregi* Béla zongoramüvész; Versek előadja *Gazsi* Mariska, a Vigszinház müvésznője; Magyar népdalok, énekli *Tollagi* Adolf, a Népszinház müvésze; Dalok, énekli *Radványi* Klára.

EGYESÜLETEK.

(**A Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdij-Egylete**) most bocsátotta ki a mult évről szóló jelentését az egyesület hivatalos közlönyében. Az egyesület kilenc év óta áll fenn s már a jövő évben elkezdi nagyfontosságu humánus hivatását: az öreg, munkaképtelenné vált munkások segitését s ezek özvegyeinek és árváinak gyámolitását. E fontos társadalmi eszme támogatása érdekében lelkeshangu, méltányolást érdemlő fölhivást intéznek a kormányhoz és a társadalomhoz. A jelentés kiemeli az egylet örvendetes gyarapodását. A mult évben belépett 3354 uj tag, alakult 11 uj vidéki fiókpénztár, a vagyon pedig 188.280 koronával növekedett. Az egyletnek jelenleg 18 ezer tagja és 64 vidéki fiókpénztára van, vagyona pedig 564.863 korona melynek egy része Budapest székesfőváros kölcsönkötvényeiben, másik része pedig a Hazai Bankban van elhelyezve, teljesen biztos alapokon. A kilencedik évi rendes közgyülést március 30-án délután tartják meg a váci-utcai uj városháza disztermében. Az egyesület ügynököket nem tart s helyisége Budapesten, VIII. József-körut 68. szám, földszint 3. ajtó alatt van.

Nyilttér.

Dr. FABINYI J.
specialista — volt kórházi szakorvos,
rendel nemi betegségek ellen
délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.
Budapesten, Erzsébet-körut 12. félemelet.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Algir, március 9. Az osztrák-magyar hajóhadosztály, mely a *Monarch* páncéloshajóból, melyen *Ripper* ellentengernagy lobogója leng, továbbá a *Bécs* és *Budapest* páncéloshajókból áll, tegnap este Korfuból, a honnét március 5-én indult el, ideérkezett. A hajóhadosztály innét Kartagénába megy.

Augsburg, március 9. *Hoetzl* püspök ma délben meghalt.

Róma, március 9. *Rampolla* biboros államtitkár ma este magánlakosztályában ebédet adott a pápa jubileuma alkalmából Rómába küldött külön követségek tiszteletére.

A spanyol kormányválság.

Madrid, március 9. A lapok elkerülhetetlennek tartják a miniszterválságot és azt hiszik, hogy az a holnapi minisztertanácsban fog kitörni. A minisztertanács után *Sagasta* miniszterelnök a régens-királynéhoz megy, hogy átnyujtsa neki a kabinet lemondását. A szenátus véglegesen megszavazta a tengerészeti hitelekről szóló törvényjavaslatokat.

A francia képviselőházból.

Páris, március 9. A kamara, mely délelőtt is, délután is ülést tartott, elfogadta a beviteli előirányzat összes cimeit, kivéve néhányat, melyeknek tárgyalását egyelőre függőben hagyták és határozattá emelt egy módositványt, melyet *Lanessan* tengerészeti miniszter is elfogadott és mely szerint az állami hajógyárak és magánvállalatok által épitett hajókon kivül még három páncélos hajó és tizenhárom tenger alatt járó hajó is épitendő.

A délutáni ülés további folyamán a kamara a költségvetésnek több függőben hagyott tételét és több erre vonatkozó módositványt intézett el, nevezetesen azt a módositványt, mely eltiltja, hogy a szenátorok egyidejüleg többféle javadalmazást élvezzenek továbbá azt, mely a nyers petroleum 100 kilogrammjára 1 frank illetéket állapit meg. Végül az egész költségvetést 398 szavazattal 64 ellenében elfogadták és az ülést este 9 órakor berekesztették. A legközelebbi ülés hétfőn, e hó 17-én lesz.

A krétai kérdés.

Konstantinápoly, március 9. Kréta négy védőhatalmának nagykövetei az illető kabinetek között folyt eszmecsere és a Konstantinápolyban tartott értekezletek alapján a portának kollektiv-jegyzéket nyujtottak át, mely a különböző krétai kormányzati kérdésekkel foglalkozik. Egyebek közt azt követelik, hogy a krétai ütevelelket a négy hatalom konzuljainak egyike Káneában láttamozza, hogy a török hatóságok fogadjanak el görög nyelven szerkesztett krétai birósági iratokat és végül, hogy a politikai vétségek miatt elitélt krétaiaknak adjanak kegyelmet. — Minthogy az örmény püspököket eddig mindig az etsnjatsini katholikos szentelte fel Oroszországban, az örmény patriarkátus két papot, akik püspökökké voltak felszentelendők, oda szándékozott küldeni. A porta azonban megtagadta az utlevelek kiállitását, ami ellen a pátriarka energikus óvást tett, utalván arra, hogy ez az eljárás az örmények jogainak megsértését jelenti.

A semahai földrengés.

Baku, március 9. A semahai bizottság által közzétett jelentés szerint a legutóbbi földrengés 126 községet sujtott, melyekben *3496 ház elpusztult* és 3943 megrongálódott. Azonkivül a földrengés 4163 gazdasági épületben 11 templomban, 41 mecsetben, három malomban, három iskolában és nyolc selyemszövőben tett kárt. *86 ember életét vesztette*, 60 megsérült. Sok állat is odaveszett.

Pestis.

Konstantinápoly, március 9. Madinában március 6-án 74 koleraesetet konstatáltak. Mekkában február 20-ától március 7-ig 15 koleraeset fordult elő. Az egészségügyi tanács egy ma tartott ülésén elrendelte a szükséges intézkedéseket, hogy a Hedsabból visszatérő zarándokok megérkezése alkalmából a járvány továbbterjedésének elejét vegye.

Közgazdasági távirat.

New-York, március 9. (Értéktőzsde.) A tőzsde bizonytalanul és renyhén indult, amihez hozzájárult a banktartalékok nagy csökkenésének hire is. Mind a mellett a vasuti részvények tartották magukat. Később a baissierek fedezéseket eszközöltek. Néhány értéket a főpapirok szilárdsága kedvezően befolyásolt, miáltal az irányzat általánosan megszilárdult. A bankkimutatásnak nem volt különösebb hatása. Részvényforgalom 190,000 darab.

KÖZGAZDASÁG.

A mezőgazdasági hitelkérdés.

Budapest, március 9.

Amidőn nemrég ugy a *Hazánk*, mint a *Magyarország* hirt adott arról, hogy a mezőgazdasági hitelkérdés megoldására 1898. julius hó 18-ikán hozott francia warrant-törvény nem vált be és pedig annyira nem vált be, hogy a jelenlegi francia földmivelésügyi miniszter szükségesnek látta, hogy a törvény módositását javasolja a francia törvényhozásnak, a *Budapesti Napló* mult év december hó 5-iki számának közgazdasági rovatában a következőket irtuk:

A *Hazánk* a minap hosszadalmasan elmélkedett arról, hogy a mezőgazdasági hitelkérdés megoldására 1898. julius 18-ikán hozott *francia warrant-törvény* nem vált be és pedig annyira nem, hogy a mostani francia földmivelésügyi miniszter indittatva érezte magát, a törvény módositására vonatkozó törvényjavaslatot vinni a parlament elé. A *Magyarország* pedig már ezt a módositást is erősen kritizálja. Ennek a lapnak a nemzetgazdásza ettől a módositástól nem vár semmi jót és máris azon töri a fejét, hogy miképpen lehetne a módositást valahogyan ugy módositani, hogy praktikus törvény vál ék belőle és hogy a mezőgazdák ennek a törvénynek segitségével valami üdvös célt érjenek el. Nos, mi egy igen praktikus tanácscsal szolgálhatunk az aggodalmaskodó nemzetgazdáknak. Méltóztassanak egy kis fáradtságot venni maguknak és elolvasni a *Budapesti Napló* 1898. január 23-iki, továbbá 1900. augusztus 12—13 és 14. számait. Ezekben ismertettük mi annak idején *a mezőgazda udvarának közraktári jelleggel való felruházásáról* szóló *Márk* Márkus-féle rendszert. Ha ezeket az ismertetéseket elolvassák, akkor tisztában lesznek azzal, hogy először is miért nem vált be a francia warrant-törvény és másodszor azzal is, hogy abszolute semmi szükségünk sincs arra, hogy a mezőgazdasági hitelkérdés megoldására nézve a franciáktól kérjünk tanácsot, mert ez a kérdés *Márk* Márkusnak 1883-ban megjelent *Uj föld- és mezőgazdasági hitelrendszer*ében gyökeresen meg van oldva, sőt megtudhatják lapunk idézett közleményeiből azt is, hogy Márk Márkus rendszerét a mult nyáron egy képviselőkből és nagybirtokosokból alakult bizottság a földmivelésügyi miniszternek is beterjesztette. Fölösleges tehát Franciaországba fáradniok, mikor a *Hold-utca* sokkal közetebb van.

Erre a közleményünkre jött is a *Magyarország* mult év nov. hó 26-iki számában megjelent *Ingó zálogjitel-törvényt a gazdáknak* feliratu cikk szerzőjétől egy loyális nyilatkozat. Ebben a nyilatkozatban u. i. megmondja a cikk szerzője, hogy ő a Márk Márkus-féle rendszert saját hibáján kivül nem ismeri és hogy igy nem volt módjában, hogy olvasó-közönségét arról tájékoztassa.

Ebben a nyilatkozatban egyuttal fel is kért bennünket, hogy a Márk Márkus-féle munka beszerzési forrását közöljük vele és hogy küldjük meg neki lapunknak azokat a számait, amelyek ezt a rendszert ismertetik.

Igen természetes, hogy mi ennek a felszólitásnak a nagy ügy érdekében siettünk azonnal eleget tenni.

Ezek után joggal feltehettük, hogy ezt a közleményt a magyar mezőgazdák és általában a magyar közgazdaság érdekében legalább a fővárosi lapok közgazdasági rovatainak vezetői okvetlenül tudomásul vették és joggal elvártuk, hogy legalább a fővárosi sajtóban ezt a Márk-féle rendszer által kontemplált, de lényegéből és jogi természetéből a franciák által egészen kivetőztetett, nem kézizálogon nyugvó, hanem csupán a *code pénal*ra támaszkodó és igy a hitelkereső mezőgazdákra annyira veszélyessé válható francia *mü-warránst* nem fogják ujra felfedezni és plane a magyar mezőgazdáknak kinálgatni.

Feltettük és feltehettük ezt annál inkább, miután dr. *Ragályi* Lajos volt országgyülési képviselő *Károly-Erdődön* mult év szeptember 26-ikán tartott programmbeszédében szintén ismertette Márk Márkus magyar közgazdasági irónak rendszerét, sőt azt is jelezte, hogy egy külföldi pénzcsoport hajlandónak nyilatkozott ebben a rendszerben tervbevett *Országos*

Mezőgazdasági Közraktári Hitelbank alapítására szükséges 60 millió korona alaptőkét szolgáltatni arra az esetre, ha elfogadtatik ez a rendszer, melynek tárgya: *a mezőgazda udvarának közraktári jelleggel való felruházása.*

A programmbeszéd ismertetése pedig ugy a *Bud. Tud.* szeptember 26-iki, mint a fővárosi nagyobb lapok számaiban megjelent.

Annál nagyobb tehát a meglepetésünk, amidőn épp most figyelmeztetnek bennünket, hogy a *Budapesti Hirlap* mult év december 21-iki számában megjelent egy dr. *Galovits* Zoltán aláírásával ellátott *A warrant a mezőgazdaságban* feliratu cikk, amelyben most már ő fedezi fel és kinálgatja a magyar mezőgazdáknak ezt a fatális francia mü-warránst, és pedig kinálgatja abban az időben, amikor annak képtelen volta már köztudomásu lett és minden laikus előtt is evidens, hogy tervbe vett módositása sem javit rajta, sőt még képtelenebbé teendi.

A legérdekesebb pedig a dologban az, hogy a *Budapesti Hirlap* 1901. december 21-iki számában megjelent cikk Márk Márkus „a mezőgazda udvarának közraktári jelleggel való felruházására" vonatkozó rendszerének a *Budapesti Napló* 1898. január 23-iki és 1900. augusztus 12., 13. és 14-iki számaiban megjelent ismertetéséből (amelyekből dr. Galovits Zoltán ur egy-egy példányt közvetlenül a szerző kezéből átvett) kimarkolt tipikus kifejezéseket egymásután használja és mindazt, ami ezekben az ismertetésekben a Márk-féle mezőgazdasági warráns horderejéről mondatik, sorban a francia warrantra rakja.

Eredeti itt csak az a speciális bolondgomba amely arról szól, hogy a jegybank a pénzszükének megszüntetése céljából 10 és 20 koronás bankjegyeket bocsásson ki; mintha a 10 és 20 koronás bankjegyek kibocsátására kevésbé megbizható bankszerü fedezet — és igy a franciák által kontemplált igen problematikus értékü mezőgazdasági warrant is elegendő volna és mintha Magyarországon a pénzszüke és az egész baj csak abból állana, hogy Magyarországon csupán apró bankókban szenvednek hiányt, nagy bankókban pedig bővelkednek.

De hogy a kép teljes legyen, a „Warrant a mezőgazdaságban" feliratu cikk szerzőjét még az a baleset is érte, hogy ebben a cikkében Márk Márkusnak a mult év elején kinyomtatott „Das landwirthschaftliche Gemeinde-Lagerhaussystem" cimü munkájában (amelynek egy példányát dr. Galovits Zoltán ur tanulmányozás végett szemtanukkal bizonyithatólag, szintén közvetlenül a szerzőtől vette át) a 10-dik oldalon zárójel között előforduló nehány francia szót szintén szóról-szóra lenyomtatja és nem is sejtette, hogy ez a nehány szó *nem mind francia* és hogy Márk Márkusnak ebbe a munkájába becsuszott *sajtóhibák* következtében ez a nehány francia szó sem egészen jó francia.

Márk Márkusnak ebben a munkájában a 10-ik oldalon u. i. szóról-szóra az olvasható:

„Dieser Gesetzentwurf wurde von dem franz. Parlamente auch votirt und ist zu Gesetz geworden. (*S. loi sur le warrants agricoles du 28. Juillet 1898.*)

A zárójel között lévő „*S.*" betü természetesen nem tartozik a francia törvény ciméhez, hanem a *német* munkában a francia cim előtt csupán mint a német „*Siehe:*" szó rövidítése szerepel, ami pedig magyarul annyit tesz hogy: *lásd!*

Tudvalévő dolog az is, hogy a francia warrant-törvény cime helyesen igy szól, hogy: „Loi sur *les* warrants agricoles du 18. Juillet 1898", és nem ugy, ahogy ez Márk Márkus munkájában sajtóhiba következtében lett kinyomtatva: „loi sur *le* warrants agricoles du 18. Juillet 1898", mivelhogy a francia nyelvtan szerint az artikulusnak is többes számban kell lennie, ha a substantivum, amelyre vonatkozik, többes számban van.

Evidens tehát, hogy amidőn a *Budapesti Hirlap* december 21-iki számában megjelent: „A warrant a mezőgazdaságban" feliratu cikk szerzője *magyar nyelven* megirt cikkében stereotipe lenyomtatja a *német*: „*Siehe*"-t jelentő „*S*" betüt a „*lásd*"-ot jelentő „*L*" helyett és lenyomtatja a Márk Márkus munkájában zárjel között citált francia warrant-törvény cimébe becsuszott sajtóhibákat is, a francia warrant-törvénynek ugy ciméről, mint tartalmáról csakis a *Budapesti Napló*ban megjelent ismertetésekből és Márk Márkus fent érintett német kiadásu munkájából nyert tudomást.

Ezek után felmerül az a kérdés, micsoda hazafias intenció vezethette a *Budapesti Hirlap* 1901. évi december 21-iki számában megjelent cikk szerzőjét, a midőn a Márk rendszere által kontemplált, de a franciák által lényegéből egészen kivetkőztetett s csupán a francia büntetőtörvény által nyujtott garancián nyugvó francia mezőgazdasági warránst tolja előtérbe és előtérbe tolja annak dacára, hogy mindarról, ami ugy a *Budapesti Napló*-ban megjelent ismertetésekben, mint Márk Márkus fent körülirt munkájában a fancia warrant-törvény geneziséről és képtelen voltáról, sőt annak a mezőgazdákra nézve veszélyes voltáról mondatott, *tudomással birt.*

És felmerül az a kérdés, micsoda nemes hazafias intenció indithatta a cikk szerzőjét arra, hogy *a Márk-féle rendszerről egy szóval se tegyen említést.*

Csak mellesleg említjük meg itt, hogy a cikk szerzője a francia warrant-törvénynek a jelenlegi francia földmivelésügyi miniszter által tervbevett módositását ugy *tünteti* fel, mintha azt epedve várná az egész világ, ellenben s „Magyarország" nemzetgazdásza 1901. november 26-án megjelent: „Ingó zálogbitel-törvényt a gazdáknak!" cimü cikkében nyiltan — és pedig joggal — és igen helyesen kimondja, hogy a francia warrant-törvénynek a jelenlegi francia földmivelésügyi miniszter által tervbe vett módositásától abszolute semmi eredményt nem vár, sőt mindazok előtt, akik ezt a tervbe vett módositást ismerik, evidens, hogy ez még képtelenebbé és még veszélyesebbé fogja tenni ezt a francia warránst a hitelkereső mezőgazdákra nézve. Miután mi a mezőgazdasági hitelkérdés megoldását nemcsak a magyar mezőgazdaságra, hanem a magyar iparra és kereskedelemre nézve és igy az egész magyar közgazdaságra nézve olyan vitális kérdésnek tartjuk, hogy nem engedhetjük meg, hogy dilettáns nemzetgazdászok apró ambicióinak kielégitésére a magyar mezőgazdák mindunalan konfundáltassanak, kötelességünknek tartjuk, a *Budapesti Hirlap* 1901. december 21. számában megjelent cikk szerzőjét, dr. *Galovits* Zoltán urat felkérni, — ha hirdetett tudományát nem Mark Márkusnak a *mezőgazda udvarának közraktári jelleggel való felruházására* vonatkozó munkáiból meritette, — ugyan mondja meg nekünk, vajjon mely francia törvényből citálja a cikkében zárjel között lenyomtatott ezeket a szavakat: „*S' loi sur le warrants agricoles du 18. Juillet* 1898." Mondja meg, mit jelent ez az „S" betü franciául és mely francia nyelvtan szerint alkalmazza a többes számban lévő „*warrants*" szó előtt az egyes számban lévő „le" articulust?

Mert ha nem Mark Márkusnak emlitett *német* kiadásu munkájából irta ki az ott „Siehe"-t jelentő „S" betüt és nem az ebbe becsuszott sajtóhibát nyomtatta le stereotipe, ugyan miképpen jutott ehhez a *galimathiashoz?*

Most pedig, amidőn arról is kaptunk hirt, hogy dr. Galovits Zoltán ur a napokban a mezőgazdasági warransról az *O. M. G. E.* közgazdasági szakosztályában pláne felolvasást tartott, a nagy ügy érdekében kötelességünknek tartjuk az O. M. G. E. igen tisztelt elnökségének becses figyelmét minderre felhivni.

Hogy pedig a nagyközönség is megbirálhassa, hogy kitől ered a mezőgazdasági warráns eszméje, és ki az, aki ezt az eszmét Magyarországon már 1883-ban süket füleknek hirdette, és itéletet mondhasson a Budapesti Hirlap 1901. december 21. számában megjelent cikk szerzőjének eljárása felett, idézzük a Budapesti Napló *1898. január 23-ki* számának közgazdasági rovatában megjelent cikkünket, amely közölvén Márk Márkusnak *Méline*, akkori francia miniszterelnökhöz a mezőgazdasági hitelkérdés megoldása ügyében *1897. julius 21-én* intézett előterjesztését, egyebek közt ezeket mondja:

„Márk Márkusnak a mezőgazdasági hitelkérdés megoldását célzó tipikus gondolata abban rejlik tehát, hogy ő *egyszerüen a mezőgazda udvarát mindenki előtt evidenciában álló és mindenki által ellenőrizhető közraktárrá változtatja át.* Ezt pedig akkép teszi, hogy először minden egyes községben községi nyáj- és termési nyilvántartási évkönyvet rendszeresit, amelybe hivatalból minden községben évenkint minden egyes mezőgazdának az annak a területén vagy az udvarán levő függő és betakaritott termése, nemkülönben annak marhaállománya bevezettetik; másodszor, hogy implicite javaslatba hozza, hogy a törvényhozás által kimondassék, hogy ezen községi nyáj- és termési nyilvántartási évkönyvekbe évenkint hivatalból konskribált és a mezőgazda által hitelezője javára azokban zálogként lekötött, birtokában maradó ingóságok jogérvényesen lekötött zálognak tekintessenek és olyan zálogjogot biztositsanak a hitelezőnek, mint amilyen zálogjogot biztosit a törvény a végrehajtatónak követelése biztositására biróilag vagy pénzügyi hatóságilag lefoglalt ingóságokra, amely lefoglalt ingóságok a végrehajtást szenvedő birtokában hagyatnak és gondozására bizattak.

A mezőgazda, aki kölcsönre szorul, egyszerüen odamegy a községi előljáróséghoz, amely a községi termési és nyáj-nyilvántartási évkönyvet vezeti, és leköti — intabulálja — az itten körülirt *Országos Földés Mezőgazdasági Hitelintézet* javára az általa mindennemü elemi csapás ellen biztositott függő vagy betakaritott nyersterményeit és illetve marhaállományát amaz összeg kétszerese erejéig, amely összeget kölcsönképp fel akar venni. Az előljáróság, mint a községi termési és nyáj-nyilvántartási évkönyvet vezető hivatal kiállit azután egy kivonatot az illető mezőgazda részére, amely ekképp nyilvános jelleggel, tehát kereskedelmi papir jellegével biró okmány alapján a mezőgazda felveszi az itten kontemplált Országos Mezőgazdasági és Földhitelintézetnél a 6 havi kölcsönt és amelynek alapján azután ez országos intézet kibocsátja a havi mezőgazdasági községi közraktár-jegyeket az engedélyezett kölcsön erejéig.

Ezeket a mezőgazdasági községi közraktárjegyeket pedig Márk Márkus terve szerint ugy a jelenlegi valutarendszer, mint az általa kontemplált csereerő-rendszeren alapuló jegybank köteles volna eszkomptálni, mint ahogy a jegybankok eszkomptálják jelenleg a beegyzett cégü üzleti könyvek vezetésére kötelezett nagyiparos által *kibocsátott* és a nagy- vagy detailkereskedő által a neki a nagyiparostól kiszolgáltatott áruk erejéig *elfogadott* áruváltót, miután a mezőgazda által e közraktárjegyek biztositására szolgáló fedezetet a termési nyilvántartási községi évkönyvek még nagyobb nyilvánossággal tüntetik fel, mint az áruváltóknak szolgáló fedezet, fundirozást a nagyiparos és a nagy- vagy detailkereskedő üzleti könyvei.

És mit müvel a szeszélyes véletlen? A szeszélyes véletlen ugy akarja, hogy Méline, Franciaország miniszterelnöke, rövid néhány hónappal később, miután Márk a fent idézett előterjesztést hozzá intézte, *olyan törvényjavaslatot terjeszt a francia kamara elé, amely kópiája Márk Márkus gondolatainak, koncepciójának.**

Ime 1. és 3. szakasza a javaslatnak:

> 1. §. Minden gazda nyerhet kölcsönt alább felsorolt és magtáraiban, pincéiben és a szabad mezőn megőrzött terményeire. A terményekről kölcsön-zálogkötvény (warrant) kiállitható.
>
> 3. §. A békebiró egy e célra szerkesztett nyilvántartási könyvbe a zálogul lekötendő termelvény nemét, mennyiségét és értékét a kölcsönvevő nyilatkozatát, valamint a kölcsönveendő összeg nagyságát bevezeti.

Ez az első stáció Márk Márkus nagystilü rendszerének a gyakorlatba való átvétele terén. A francia javaslat egészen Márk rendszerén épült fel, habár nem valósitja meg Márk világos, átlátszó és nagy szerepre hivatott tervezetének minden elemét.

A francia törvényjavaslat nem intézkedik a Márk munkájában kontemplált községi termési és nyájnyilvántartási évkönyvek életbeléptetése iránt, hanem megelégszik azzal, hogy csupán a közigazgatási kerület békebirója által a zálogul lekötött terményekről vezetendő nyilvántartási könyvet rendszeresit és megelégszik azzal, hogy a községi termési és nyájnyilvántartási évkönyvek, a szükséges szekuritás nyujtására és a hitelezők érdekeinek biztositására egyedül hivatott intézmény pótlására a büntetési intézkedéseket magában foglaló 13-ik szakaszt kontemplálja, amely Damokles kardjaként lebegjen a kölcsöntvevő mezőgazda feje felett és amely szakasz azt a nem igen biztató kilátást nyujtja a kölcsönvevő mezőgazdának, hogy majd ha a gondjára bizott zálogot a hitelező felfogása megrongálinak tartja, a sikkasztás vádja ellen védekezhetik a biróság előtt.

Nem kétkedünk azonban, hogy ezen községi nyáj- és termési nyilvántartási évkönyvek életbeléptetésére is nemsokára rákerül a sor, mihelyt a gyakorlatban meg fognak győződni arról, hogy mennyire nem vezet célhoz és mennyire problematikus a kerületi békebiró által zálogul lekötött terményekről vezetendő nyilvántartási könyv mindaddig, ameddig a községi termési nyilvántartási évkönyveket minden községben életbe nem léptetik.

Meg fognak ugyanis győződni a gyakorlati életben arról, hogy mig a jóhiszemü mezőgazda irtózni fog olyan kölcsönmüvelettől, mely őt közeli veszélyes szomszédságba hozza a *Code penal*-lal, addig a rosszhiszemü és furfangos mezőgazda ellen ezen még annyira drákói büntető intézkedések is alig fogják védeni a hitelezők érdekét.

De megfeledkezett ez a törvényjavaslat még a mezőgazda udvarán lévő marhaállomány mozgositásáról gondoskodni, pedig ez a marhaállomány a mezőgazdasági üzem igen fontos és igen jelentékeny integráló részét képezi és felmerül a kérdés, ha a kereskedő a raktáron lévő pipaszárakat, manchetteket, gallérokat, csipkéket és egyéb, az ember fenntartására nem éppen nélkülözhetetlen fényüzési cikkeket áruváltók segélyével mozgosithatja, tudniillik kölcsönt vehet fel azokra, miért ne vehetne fel ebben a korban, amelyben a hitelt üdvözitőnek hirdetik, a mezőgazda is kölcsönt marhaállományára, amely nem nélkülözhető luxuscikk és bizonyára közgazdasági értéket reprezentál, mint a nélkülözhető fényüzési cikkek.

Hát mi értjük azt, miért feledkezett meg erről a miniszterelnök ur. Egyszerü az oka. Mert mindaddig, a meddig a nyáj és termési nyilvántartási évkönyvek nincsenek bevezetve minden községben, az állatbiztositás intézményének behozatalára józanul gondolni sem lehet, ezen intézmény nélkül pedig arra gondolni

*) Ez a javaslat törvénynyé vált 1898 julius 18-ikán. (L.: Loi sur les varrants agricoles, du 18. Juillet 1898.)

sem lehet hogy valaki az elhullás ellen nem biztosított marhaállományra hajlandó volna kölcsönt nyujtani.

Azt hiszszük, hogy a felhozottak után jogos tehát az a feltevésünk, hogy nemsokára e községi nyájés termési nyilvántartási évkönyvekre és ezzel együtt a mezőgazda udvarán levő marhaállomány mozgósításáról való gondoskodásra is rákerül a sor.

Mindenesetre köszönetet kell szavaznunk a francia miniszterelnöknek, hogy ő az első, aki reagált az annyira égető mezőgazdasági hitelkérdés radikális megoldására szolgáló eszmére és ő az első, aki megragadta a kezdeményezést ez intézmény életbeléptetésére. A humor a dologban csak az, hogy *hazánkba majd csak évek mulva, sok vajudás és tépelődés után fogják mint a francia nemzet szellemi vivmányát importálni azt, ami mint speciális magyar szellemi produktum már 1883-ban látott napvilágot.*"

Ipar és kereskedelem.

A Kisbistokosok Országos Földhitelintézete vasárnap tartotta rendes évi közgyülését dr *Imrédy* Kálmán vezérigazgató elnöklete alatt. Imrédy elnök konstatálja a közgyülés határozatképességét, amenynyiben 637 szavazat képviseletében 35 alapító és megbizott jelent meg. Bemutatja a kormány képviselőjét, *Ivády* Gyula miniszteri tanácsost. Majd sajnálattal jelenti be, hogy az intézet elnöke, *Bittó* István betegsége miatt nem jelent meg. *Horánszky* Nándor alelnök pedig állásáról lekösönt. E bejelentés kapcsán a napirend előtt az elnök meleg szavakban méltatja Horánszky érdemeit, melyeket az intézet felvirágoztatása körül szerzett. Horánszky tizennyolc évig volt az intézetnek disze és oszlopos tagja, még pedig hat évig felügyelő-bizottsági és tizig igazgatósági tagja. Az alelnöki tisztet két év óta töltötte be. Kétévtizedes tagsága alatt nagy szolgálatokat tett az intézetnek. Az elnök javasolja, hogy a közgyülés jegyzőkönyvben örökitse meg volt alelnöke érdemeit s az elnökség fejezze ki háláját, valamint üdvözletét uj, magas miniszteri méltóságához. Imrédy javaslatát a közgyülés zajos éljenzéssel egyhangulag elfogadta. Ezután *Érdy* jogtanácsos felolvasta az évijelentést, mely kiemeli, hogy az intézet 1901-ik évben 1380 jelnek 5%-os záloglevelekben 6,422.400 koronát engedélyezett. Az összes kölcsönökből a 600—2000 koronáig terjedő kis kölcsönökre esett 62 százalék. 2000—12.000 koronáig terjedő középkölcsönökre 34 százalék, vagyis az összkölcsönök 96 százaléka nem haladta tul a 12.000 koronát, bizonyságául annak, hogy az intézet eredeti hivatásától nem tért el. A mult évi tiszta jövedelem 315.777 koronát tesz ki. Az igazgatóság javasolja, hogy az alapitók részére a meghatározott 5%-os kamatosztalék 44.423 korona összegben a holnapi naptól kezdve kifizettessék, a jutalékok levonása után 70 százalék, azaz 189.947 korona a tartalékalap javára forditassék. A közgyülés e javaslathoz hozzájárult majd örvendetes tudomásul vette hogy az intézet saját céljaira a Géza-utca és Országház-tér sarkán palotát épittetett, s uj otthonába még ez év folyamán átköltözködik. A közgyülés ezután Imrédy elnök indokolt előterjesztésére felhatalmazta az intézet igazgatóságát, hogy a legkisebb birtokosok érdekében a kölcsönök minimális összegének leszállitása s a kis kölcsönök igénybevételének többrendbeli fontos és a kisbirtokosok hitelügyének fejlesztése tekintetében nagy horderejünek igérkező ujitások életbeléptetésére a szükséges intézkedéseket megtegye. Végül megválasztatnak igazgatókul: *Fejér* Miklós, dr. *Imrédy* Kálmán és *Pinfsich* Frigyes; felügyelő bizottsági tagokul: *Galgóczy* Károly, *Rhorer* Viktor, *Rudnánszky* Béla, *Bochkor* Károly és póttagul: dr. *Darvai* Fülöp.

A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete ma délelőtt 11 órakor tartotta alakuló közgyülését a Köztelek tanácstermében. A közgyülést *Pirkner* János állattenyésztési főtanácsos nyitotta meg, részletesen ismertetve az egyesület célját. Utána a földmivelésügyi miniszter képviseletében megjelent Tormay Béla miniszteri tanácsos szólalt fel, üdvözölve az uj egyesüet megalapitóit, majd pedig a maga részéről is ecseteite az egyesület fontos közgazdasági érdekeket érintő céljait és feladatait.

A közgyülés azután elfogadta az *Agh* Endre jegyző által felolvasott alapszabálytervezetet s megválasztotta ugyanoscak egyhangulag elnökül grót Teleki Józsefnét, alelnökül grót Keglevich Miklóst és Lippich Gusztávot ügyvezetőelnökül Pirkner Jánost. Az igazgatóválasztmány és a számvizsgáló bizottság tagjainak megválasztása után *Lippich* Gusztáv szolnokmegyei főispán szólalt fel. Ismételten hangoztatta a megalakult egyesület fontosságát igéri, hogy buzgón résztvesz az egyesület ügyeinek intézésében. Hogy működésük minél könnyebb legyen, kéri az egyesület tárgyainak támogatását. *Szilassy* István inditványára a közgyülés kimondotta hogy küldöttségileg fogja üdvözölni Darányi Ignác minisztert, aki már eddig is tanujelét adta az egyesület iranti jóakaratárak s kérni fogják támogatását a jövőre is. — Ez a küldöttség az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület elnökségénél is tisztelegni fog.

Az aradi kereskedők akciója. Az aradi kereskedők és iparosok ma nagygyülést tartottak a megrendelések gyüjtésére vonatkozó tárvény ellen. A gyülésen elhatározták, hogy a közönséget felhivják, hogy meghivó-leveleket ne irjon, továbbá hogy felirnak a kereskedeldügyi miniszterhez, hogy az utazók kötelezteszenek a meghivó-laveleket az iparhatóságnál előzetesen láttamoztatni, végül hogy külföldi gyárak ne kapjanak engedélyt gyanus fióktelepek létesitésére. A határozatot megküldik az ország összes társegyesületeinek.

Tavaszi luxuslóvásár. A Tattersall telepén ma délelőtt vette kezdetét a tavaszi luxuslóvásár elővásárja. Eddig mintegy 260 drb. lovat hajtottak fel a telepre és a vásárra szánt lovak nagyrésze már utban van a vidék minden részéről. A nagyszámban megjelent külföldi vevők vételkedvéből itélve, a tavaszi luxuslóvásár sikeresnek igérkezik. A vásár, mely dijazással van egybekötve, f. hó 12-én szerdán este 6 órakor ér véget. A dijazásra kiküldött zsüri 11-én, kedden kezdi meg működését. Az értékes és stilszerü dijtárgyak a vásárirodában vannak közszemlére kiállitva.

Az Országos Iparhitelszövetkezet vasárnap tartotta XV. évi rendes közgyülését, *Bessenyei* Ferenc elnöklete alatt. Az igazgatósági jelentés szerint a szövetkezetnek jelenleg 882 tagja van 3815 üzletrészszel, 381.500 korona tőkével. A tartalékalap 25.817 korona 98 fillér, a biztositéki alap 44.014 korona a hitelintézeti tartalékalap 4540 korona 72 fillér. A tiszta nyereség 23.984 korona 29 fillér, ebből osztalékul 17.120 korona 45 filiért fizetnek ki, és pedig részvényenkinti 5%-ot. A hitelegyesületnél ezidén sem kell utánfizetést teljesiteni. A közgyülés a jelentést tudomásul vette és a jelmentvényt megadta; *Horn* István vezérigazgatónak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Végül a választásokat ejtették meg.

A m. kir. államvasutak egyes állomásairól Aussee, Eger, Gmunden, Ischl, Innsbruck, Marienbad, Salzburg és Bécs (nyugati pályaudvar) állomásokra az illető közvetlen személydijszabás szerint jelenleg csak gyorsvonatu I. és II. osztály közvetlen menetjegyek válthatók, mert eddigelé csak a gyorsvonatokhoz volt a bécsi összekötő vasuton át közvetlen vonatösszeköttetés. Minthogy ujabban a bécsi összekötő vasuton át a m. kir. államvasutak személyvonataihoz is létesitettek közvetlen csatlakozásokat: a m. kir. államvasutak igazgatósága a legközelebbi napokban a kereskedelemügyi miniszter helybenhagyásával az osztrák-magyar személyforgalomban érvényes dijszabás V. füzetéhez I. pótlékot ad ki, amelyben részint tisztán személyvonatu, részben pedig kombinált gyors- és személyvonatu közvetlen menetjegyek is rendszeresittetnek.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

N. F. *Késmárk.* 1. Fölmondhat három hónapra s akkor addig jár a teljes fizetése. 2. Semmiesetre mert esetleg valamelyes fegyelmi vétséget adhatna okul s akkor elesik a fizetéstől. 3. A főnök felmondása is csak három hónapra szólhat, addig a fizetéséhez joga van. 4. Csak a három hónapra esedékes fizetésre tarthat igényt, többre nem. 5. Költözködési költségeit nem követelheti. 6. Mindaddig köteles dolgozni, mig felmondás szerint az ideje le nem jár.

G. L. *Pécs.* 1. Valamelyik igazgatósági tagnak a pártfogását szerezze meg. 2. Nem ajánljuk, hogy ügynökök utján keressen foglalkozást. Legcélszerübb, ha mindenütt személyesen mutatkozik be. 3. VIII., Luther-utca 3. sz. a. van a tanfolyam igazgatósága.

Niobe. 1. Minden valószinüség szerint nem veszik be. 2. Igen gyógyitható, de az eljárás hosszu procedurát igényel s mindenekfölött türelmet. 3. Ha az eskető plébánosnak nyilatkozatot adnak a házasfelek, hogy születendő gyermekeiket katholikusoknak kereszteltetik.

S. J. *Pozsony.* 1. Latin földrajz, mennyiségtan és görög vagy görögpótló tantárgyak. 2. Nem lehet. 3. Negyven korona minden vizsga után.

Debreczeni asszony. Minden nagyobb fűzőkereskedésben például Matza Józsefnél IV., Koronaherceg-utca 7., megkaphatja.

F. H. *Budapest.* 1. Kereskedelmi érettségi vizsgával csak a kereskedelmi szaktanári képesitést szerezheti meg. 2. Középiskolai tanár csak ugy lehet haleteszi a gimnáziumi érettségit s az egyetem bölcsészeti tanfolyamát nyolc féléven át hallgatja és vizsgázik. 3. A budapesti tudományegyetemen.

T. J. *Diószeg.* 1. Az országos zeneakadémiáról követelnek képesitési bizonyitványt. 2. A kérvény az illető szinház igazgatóságához intézendő. 3. Sokkal okosabbnak tartanók, ha megmaradna a vasuti pályán.

N. J. *Budapest.* Először el kell végeznie a leánygimnáziumot. Amig érettségi vizsgát nem tett, hiába iratkozik be rendkivüli hallgatónak az egyetemre, ezt az időt az egyetemi tanulmányokba nem számitják be.

Sz. G. *Ete.* A kérdezett cime: Váci-utca, Haris-bazár.

Magda. A nevezettet nem ismerjük, semmi összeköttetésben sincs velünk.

Doktor. Dr. Rényi József kultuszminiszteri fogalmazótól eddig a következő müvek jelentek meg: 1. A gyülekezeti jog. 2. Szemelvények az angol és francia közigazgatási jog köréből. 3. Helyi önkormányzat és a fölötte gyakorolt állami felügyelet. Valamennyit a szerzőnél rendelheti meg, a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban.

Sok. L. *Sátoralja-Ujhely.* Elég a nyolcadik osztály bizonyitványa is, de akkor csak a saját költségén szolgálhat.

Nagyszőllősi előfizető. 1. Az ázsió felesleget (több értéket) jelent, amelyet valamely pénz vagy értékpapir a névleges értéken felül bir. 2. Ott is mint többlet lesz elszámolva. 3. Vámfizetésnél minden aranypénzben és értékben számittatik. 3. Hitbizomány minden olyan földvagyon amely királyi jóváhagyással a család *elidegeníthetellen* tulajdonának nyilvánittatott.

Sz. L. *Varasd.* 1. Méltóztassék Glück—Somogyi: Praktisches Lehrbuch der ungarischen Sprache cimü könyvet megszerezni, amelyet 1·60 koronáért minden könyvkereskedésben megkaphat. 2. A kérdezett könyvet Singer és Wolfner könyvkiadóhivatalánál, VI., Andrássy-ut 10. rendelheti meg. Árát ott mondják meg.

T. Y. *Pápa.* Nemzetközi ipar-könyvkereskedés, VIII., József-körut 15.

Kalmár. *Budapest.* 1. A folyamodványhoz csatolandók a születési, tanu mányi, egészségi és erkölcsi bizonyitványok. 2. Lehet két állásra is pályázni, de akkor két folyamodványt kell beadni.

Sz. Zs. *Komárom.* A kereskedelmi minisztériumban tudhatja meg.

Egy éves előfizető. Méltóztassék dr. Krepuska Géza egyetemi magántanárhoz fordulni (VIII., Üllői-ut 26.), de az sem vállalkozhatik arra, hogy a fülbaját levelezés utján gyógyitsa. A bajt látni kell, hogy azt kellően orvosolhassa. Legcélszerübb, ha Budapesten fölkeresi a tanárt.

Intéző. Várja be türelemmel, mig a beadott folyamodást szabályszerüen elintézik. Nem kell tartania attól, hogy a határidő lejár, mert a folyamodványt a törvényben meghatározott időn belül adta be s igy a határidő elmulasztásának vádja önt nem érheti.

E. H. *Budapest.* Törvény nincs, amely erre nézve intézkednék s nem is tudunk róla, hogy a törvényhozás olyan törvény alkotásával foglalkoznék. Megengedjük, hogy a hadügyminisztérium ilyes ujitást tervez, de az még messze van attól, hogy törvényerejü legyen.

P. M. *T.-Tamási.* Lehetséges, hogy hirdeti, de az is bizonyos, hogy nem szolid dolog. Ne is adjon reá semmit. Az ön nyugdiját az állam garantirozza s az a legbiztosabb.

B. A. *Nagy-Tapolcsány.* A szert nem ismerjük. Azt csak Metsnikoff tanártól, a párisi Pasteur-intézet rendelő orvosától tudhatja meg, aki azt a szert föltalálta.

Sárvár. A Nemzeti Kaszinó, Országos Kaszinó és Magyar Tisztviselő Kaszinó igazgatóságaihoz tessék fordulni. Ott mindenesetre olcsóbban kapja a kérdezett tárgyakat.

Aradi előfizető. Méltóztassék a Szabó-Iparosok Közlönyéhez fordulni, IV., Váci-utca 13.

F. Á. Látogatásokat meghivás vagy fölszólitás nélkül is tehet, de nem köteles tenni, csak a közvetlen hivatali elöljáróinál.

R. S. *Berzenicze.* Kérdéseire magánlevélben válaszoltunk.

Sorsjegyek.

K. M. *Zenta* 5555/87 és 88 Bazilika-sorsjegyei egyenként 12—12 koronát nyertek a törlesztési huzásban. — **K. M.** *Kis-Torák* 990/49 és 2761/14 Osztrák vöröskereszt-sorsjegyei egyenként 26—26 koronát nyertek a törlesztőhuzáson. — **H.** *Szarvas* 1659/55, 56, 57, 58 és 7145/37 Magyar vöröskereszt-sorsjegyei egyenként 12—12 koronát nyertek a törlesztőhuzáson. — **K. S.** *Dobsina* 24/35 2%-os szerb sorsjegye 100 frankot nyert. Beváltatja Szalai és Társa bankháza VII. Erzsébet-körut 12.

204672. sz. előfizető, 199262. sz. előfizető, M. E. *Szerencs,* **Doktor** *Bessenyő,* **B. I.** *Tata,* **L. A.** *Lednicz,* **R L.-né, K. B.** *Bártfa,* **St. E.** *Misulinovac,* **V. Z** *Hidegkut,* **Cs. J.** *Karácsond,* **Kaszinót olvasó, 205245. sz. előfizető S. Gy.** *Zich,* **özvegy S. H.-né** *Losoncz,* **K. S.** *Marosujvár.* **Bihari, D. Zs., F. I.** Szt. Kir. Szab., **K. S** *Szegszárd,* **A. A., H. G.** *Temesvár,* **G. J.** *Zenta.* **Sch. B.** *Miskolcz,* **V. K.** *Tisza-Vezseny,* **H. J. V., G. B.** *Füle,* **Sch. A., W. Zs., A. I.** *Szász-Régen.* **R. I.** *Fuzine,* **Szt.:** *Sorsjegyeik nem nyertek.*

Szalai és Társa bank és váltóüzlete
a m. kir. szab. osztálysorsjátek főelárusitója
Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.
Vesz és elad sorsjegyeket, értékpapirokat és állam papirokat a napi áron, elad sorsjegyeket **részletfizetésre,** ellenőrzi a sorsjegyek huzásait, beváltja **a kisorsolt sorsjegyeket** és az esedékes szelvényeket. — **Pénzkölcsönt** nyujt mindennemü sorsjegyekre és értékpapirokra.

Napirend.

Naptár. Hétfő, március 10 — Római katholikus: 40. vértanu. — Protestáns: Attila. — Görög-orosz: (február 25.) Taráz v. — Zsidó: Veadar R. Ch. — Nap kél: 6 óra 8 perckor. — Nyugszik 5 ora 41 perckor. — Hold kél: 5 óra 57 perckor reggel. — Nyugszik: 6 óra 20 perckor délután.

Királyi kihallgatás a budai várban d. e. 10 órakor.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

Nemzeti Muzeum. Természetrajzitár nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi tárai 1 korona belépődijjal megtekinthetők.

Országos Képtár zárva.

Iparmüvészeti Muzeum zárva.

Technologiai iparmuzeum délelőtt 9—1-ig.

Mezőgazdasági muzeum zárva.

Földtani Intézet muzeuma zárva.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.

Egyetemi könyvtár zárva.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

REGÉNY.

A MI LENGYELÜNK

TÖRTÉNELMI REGÉNY NÉGY SZAKASZBAN

IRTA: JÓKAI MÓR.

(6)

Azok szép ájtatosan kezet csókoltak az álpópának s letelepedtek az asztal mellé.

A *pila* sietett nekik kedveskedni. Feltett az asztalra egy sonkát, gyürkés kenyérrel, meg egy kancsó bort. Ez csak domitorium.

A vitézek hozzáláttak s a közben hangosan beszéltek egymás között rácul, amiből Negrotin egy szót sem értett. Őt is kinálták sonkával, borral, de megköszönte.

Mire a sonka elfogyott, jött a pila az első fogással. Az volt: káposztás disznótokány. Fölséges eledel. De már ezt meg kellett az álpópának is izlelni.

A szerezsán-káplár meg akarta mutatni, hogy ő gavallér ember. Kihuzta a széles övéből a piros bugyellárisát, ami csakugy duzzadt az értékpapiroktul. Ezeket ő a városi iskolamestertől konfiskálta, aki kipécézett rebellis. Vagyona a törvényes kormány illetménye. Négyféle értékjegyek voltak. A legnagyobbak rózsaszin, a kisebbek kék, sárga és fehér papirra nyomatva. A rózsaszinüekre ez volt nyomtatva nagy betükkel: „KITUNŐ", a kékekre kisebb betükkel „jeles", a sárgákra „elégséges", a fehérekre „elégtelen." Ezek kitalálhatólag a szorgalmas paedagogus iskolai schédái voltak, amikkel szombati napon a discipulusait el szokta látni a hét folytán tanusitott viselkedéseikhez mérten. A káplár ezeket mind pénzjegyeknek nézte. Csalódása természetes volt. Abban az időben annyiféle papiros-pénzjegy forgott az országban közkézen, hogy az ember könnyen megtévedhetett a sok cifra papirosban.

Mikor a pila bejött az üres tálért, a káplár uri büszkeséggel huzott ki egy rózsaszinü papirost a sok közül e fölirattal: „kitünő" s odanyomta azt a szolgáló markába, amin az nagyot nevetett.

Azután következett a második fogás: véreshurka és fokhagymás-kolbász zöld paprikával. Ez is megjutalmaztatott egy kék értékpapirral: „jeles."

Akközben többször megürült a boroskancsó, a vitéz uraknak nagy kedve kerekedett, rágyujtottak a nemzeti nótára: „mno gája léta". Az álpópának is velük kellett danolni.

Még harmadik tál étel is következett: turóscsusza tepertyüvel.

Ezért már csak a sárga schédákból kapott a pila egyet: „elégséges". Azt is megköszönte szépen.

— Hoznál-e még valamit? — tréfálkozott vele a vitéz káplár.

— Ha ugy tetszik?

A pila felhozott még egy cseréptányérban fekete retket. Jó az nagyon gyomorrekesztőnek. Ezért csak egy fehér cédulával jutalmazták meg.

De már ekkor be voltak nyakalva mind a négyen.

— No hát, mid van még? — hörögetett a káplár; van almád, cseresnyéd?

A szolgáló azt mondta, hogy nincs.

— Dehogy nincs! Almád is van, cseresnyéd is van. Hocide, majd én leszedem.

S el kezdett tettlegeskedni a leánynyal.

A szolgáló sikongatva szakitotta ki magát a szerezsán karjai közül s rémültében befutott a mellékszobába.

A szerezsánok felugráltak az asztaltól s vad röhögéssel rohantak a leány után.

A álpópa utjukat állta a benyiló ajtóban, a keresztestábláju bibliát tartva eléjük.

Amint a bortul felhevült marcona fickók a két apácát meglátták, még jobban felhevültek s az utjukba álló álpópát erőszakkal igyekeztek az ajtóból elhurcolni. A sebesült rémülten ugrott fel fekhelyéből.

Negrotinnak alig lehetett mást tenni, mint hogy kirántsa az egyik szerezsánnak a handzsárját az öve mellől s aztán összekaszabolja mind a négyet.

E perben puskaropogás hangzott fel az udvaron, riadó lármától kisérve.

A szerezsánok megrőkönyödtek.

A konyhaajtón a házigazda nyitott be, nagyot orditva:

— Szaladj, szerezsán! Itt vannak a magyar guerillák!

Künn az udvaron egészséges káromkodás hangzott, fokospüfölés és keserves jajgatás hangjaival keverve.

A szerezsánoknak sem kellett több. Nosza futottak az ablaknak, azon keresztül ugráltak ki a hátulsó udvarra; még a hosszu puskáikat is otthagyták a szögletbe támasztva.

— No most vagyunk már igazán kelepcébe szoritva! Mondá Negrotin. A magyar guerillák kezébe kerültünk, akik minket a szerezsánokkal együtt találva, muszkáknak álcázottan, okvetlenül le fognak mészárolni.

— Átkozott kozákköpönyeg! Nyavalygott Tihamér, akin egyszerre Nessus-inggé vált a kölcsönzött egyenruha.

Negrotin elszántan sietett a konyhaajtó felé, mely előtt közeledő léptek hangzottak.

Az ajtó felnyilt s belépett rajta egy fiatal, daliás alak, egyik kezében kivont kard, másikban felvont sárkányu pisztoly. Csaknem összeütötték a homlokaikat az ajtóban, az álpópa, meg a guerillahadnagy.

Amint Negrotint meglátta a guerillahadnagy, egyszerre a kézcsuklójára csusztatá szijánál fogva a kardot s nevetésre hajló hangon mondá: „Jó estét, Negrotin pajtás! Mégis csak rád találtam."

Negrotin nagyot bámult. Soha sem látta ezt az alakot. Hát ez honnan ismeri őt?

— Itt van veled Lippay Tihamér is? Kérdezősködék a guerilla.

— Igen. Felelt Negrotin, még jobban elbámulva.

— A menyasszonyával együtt?

— Az is itt van.

E szóváltásra kijött a benyilóból a sebesült, Natália vállára támaszkodva. Amint meglátta a guerillát, örvendve kiálta fel: „Te vagy itt, Jóska?"

— Hát persze, hogy én vagyok.

Azzal összeölelkeztek. Iskolatársak voltak még egy pár év előtt.

A nagy csókolódás hangjára a másik apáca meg a pila is kijött a benyilóból nagy csodálkozással.

— Az én kedves Natáliám, menyasszonyom, mutatá be az egyiket Tihamér.

— Tudom, tudom. Ez a másik pedig a te kedves markotányosnéd, a Katona Katka.

— Hát te mindent tudsz?

— Jól vagyok értesülve.

Azzal a menyasszonyának mutatta be a jó pajtását Tihamér.

— Az én kedves Jóska cimborám, akiről én magának annyi jót beszéltem. Egy test, egy lélek voltunk a kollégiumban.

— Nagyon örülök a találkozásnak, — mondá Natália.

A guerillahadnagy igen fanyar képet csinált ez örömnyilvánításhoz.

Még Negrotinnak is volt egy szava hozzá.

— Én azonban nem birom kitalálni, hogy lehet az, hogy hadnagy ur engemet nevemen szólit, hogyan jutok e szerencséhez?

— Nincs abban semmi szerencse. — Mondá bosszusan a guerilla. — Ne sokat örvendezzünk itt most urak. Baj van. Jó, hogy röptiben elfoghattalak benneteket. Majd kötélbe szaladtatok. Egész utitervetek, a vezérek hadiparancsával együtt el van árulva.

— Elárulták! — Hördült fel Negrotin.

— El biz azt. Itt van a földeáki ujságban kinyomtatva, mint örvendetes hir.

Elővette a zsebéből a nyomtatványt, megmutatta Negrotinnak.

Szórul-szóra ki volt benne nyomatva a vezérek utasitása Klapka hadvezérhez.

Negrotin a haját tépte dühében s szidta a szenteket (akik pedig nem okai ennek). Sejtette ő ezt előre, mikor az utasitást letisztázva adták a kezébe: az inpurum a papirkosárba került.

— Hja bizony, barátim, ha egy ujságiró valami érdekes hirt megtud, az azt el nem hallhatja. Azt hitte a jámbor, hogy ti már azóta Komáromban vagytok.*)

— Hogy a pokol tüze emészsze el még azt is, aki a sajtót feltalálta!

Negrotin táncolt dühében.

— No de még folytatása is van a dolognak. Mondá a guerilla s kiszólt az ajtón: gazduram, jőjjön be csak.

A gazda belépett.

— Mutassa csak elő azt a bizonyos körözvényt.

A gazda előhuzott a csizmaszára mellől egy összegyürt skartétát, kisimitotta a két tenyere között, ugy nyujtotta át Negrotinnak. Haynau körözvénye volt, melyben mindenki felhivatik, hogy az üldözésre méltó veszedelmes rebellis küldöncöt, Negrotin kapitányt s a vele egy hintóban utazó sebesült Lippay hadnagyot és ápolónőit fogják el s a császári csapatoknak szolgáltassák át. Dija ezer forint. Mellékelve volt Negrotin személyleirása.

Negrotin összegyürte a markában a nyomtatványt, amit némán olvasott el, s suttogva beszélt a guerillahadnagyhoz.

— Nem mutatom meg ezeknek; mert kétségbeesnének.

Azzal a hölgyekhez fordult:

— Nagyon kérem, menjenek vissza a benyilóba s fektessék le a barátunkat. Nekünk rendelkezni valónk lesz együtt.

Tihamér ellenkezni akart, hogy ő az ő kedves pajtásával még bratinázni akar, de csak betuszkolták a mellékszobába.

— Már most érted, ugy-e, honnan ismertem rád, holott soha sem láttalak? mondá a guerilla Negrotinnak.

A gazda is megszólalt.

— És igy azt is érti az ur ennek folytán, hogy miért mondtam én azt. hogy ha sietnek, nem érnek helybe.

— Jó, hogy gazduram odaizent a tanyánkra, — mondá a guerilla. — Elég jókor érkeztünk.

Negrotin hálásan szoritá meg a hadnagy kezét.

— Hagyjuk most a hálálkodást is, meg a szitkozódást is, s beszéljünk röviden, hogy mit kell most tennünk. Nincs sok idő a tanakodásra. A megriasztott szerezsánok nagy futvást még az éjjel eljutnak a városba s reggelre a jézusmária-huszárok*) itt teremhetnek. Nektek most rögtön félre kell állnotok az utból, s rejtekben maradnotok, mig Haynau serege tovább vonul, s felszabadul az ut.

— Egészen rád bizzuk magunkat.

— Meg erre a derék gazdára itten. Mujkos András a becsületes neve. Igaz, kipróbált hazafi.

— Próbáját láttam már egy pipagyujtásnál.

— No hát legelőször is ezt a maskarát, amit most viseltek, fel kell cserélnetek. Ebben már ki vagytok hiresztelve. Mujkos uram ellát benneteket szükséges öltözettel. A két apácából lesz két kun menyecske. Asszonyfővel járjanak. A kozákhadnagy átvedlik duhaj legénynyé, akit a korcsmában vertek agybafőbe, te magad leszel számadógulyás, cifra szürben, mozsársüveggel. Lássunk hozzá szaporán, Mujkos uram.

A gazda kisietett s nagy hirtelen becepelte maga a szolgálójával a parasztöltözeteket, férfiak és nők számára.

Az álpópából igen derék számadógulyás lett.

— De ezt a keresztet is itt kell ám hagyni, — mondá a guerilla, — s ezt a nagy bolond bibliát sem cepelhetjük magunkkal, mert erre nincs szüksége egy gulyásnak.

— De van nekem.

— Mit rejtegetsz benne?

— Ennek a szép menyasszonynak, a püspök unokahugának a hozományát, vallá be a titkot Negrotin, felnyitva a biblia acélzárait. Megmutatta őszintén a guerillavezérnek a tömérdek kincset, aztán meg a vezérek levelét Klapkához.

A guerilla meg sem ütődött ennyi kincs láttára.

— Mind belecsomoszolhatod ezt a sok papirost a posztószél-tarisznyába: ott senki sem szimatolja; de ebben a cifra bibliában rögtön rátalálnak.

Csakugyan elfért az mind a posztószél-iszákban. Ami nem fért bele, azt be lehetett tömni a szűr ujjába. Be volt az kötve. Most el lehetett danolni, „az egyikben százforintos bankó." (De sok!)

— A vezérek levelét meg dugd a csizmaszárba.

Annak is jó ott.

— Aztán azt a nagy bolond tyukültetőt sem hurcolhatjuk ám magunkkal: erről rögtön ránk ismernének; ez a nehéz hintó a mi utunkon tizszer feldülne, azt csak vigyék vissza püspök uramnak. Majd Mujkos uram befogat a maga egzergáziás szekerébe, az lesz a társaságnak való.

Negrotin a fülét vakarta.

— Nem tudom, hogy a mi pajtásunk ki állja-e a parasztszekér rázását: a hintón is sokat nyögődött.

— Ilyen volt teljes életében. Ha diákkorunkban egy ütést kapott, mingyárt jajgatott hogy a csontját törték. No majd gondoskodunk róla. Két szamár hátára egy hordozóágyat kötünk, abba elhelyezzük a Timárkát, semmi porcikája sem fog fájni. Hajnalig távol legyünk innen.

Mujkos uram olyan nyugodt lélekkel rendelkezett, mintha csak disznóólésről volna szó. Szekeret befogatni, szamarakat hordozóágygyal ellátni, mind az ő gondja volt. Pedig megérthette Haynau proklamációjából, hogy aki a rebellisek menekülését előmozditja, annak „Pulver und Blei" a jutalma. „A kutyámat ijeszszük meg!"

Még fel sem jött a fiastyuk az égre, mikor már rendben volt minden. Szekér befogva, elemózsiás tarisznya, boros kulacs a lőcsre akasztva.

— Aztán, amig szükség lesz rá, innen mitőlünk mindennap ott lesz ám az elemózsia a tanyán. — Dörmögé Negrotin fülébe a gazda.

— Csak aztán az üldözőinket nyomra ne igazitsák.

(Folytatása következik.)

*) Hasonló eset történt meg, még pedig a kormány hivatalos lapjával, a Közlönnyel, melyben kihirdették Guyon Richardnak komáromi várparancsnokká kineveztetését, mikor még utban volt s Komárom várát az ellenség tartá körülzárva. *J. M.*

*) A Jellasich-huszárok népies elnevezése. *J. M.*

M. KIR. OPERAHAZ.
Hétfő, 1902. március hó 10-én.
Zárva.

NEMZETI SZINHAZ.
Hétfő, 1902. március hó 10-én.
Julius Caesar.
Szomorujáték 6 felv. Irta: Shakspere. Forditotta: Vörösmarty Mihály.
Személyek:

Julius Caesar	Iványi	Cinna	Somló
Octavius	Horváth	Lucillius	Faludi
Antonius	Beregi	1. polgár	Vizvári
Brutus	Szacsvay	2. „	Gabányi
Cassius	Gyenes	3. „	Ujházi
Metellus	Császár	4. „	Rózsahegyi
Popilius	Magyari	Calpurnia	Fáy Sz.
Decius Brutus	Pálffy	Portia	Hegyesi

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.
Hétfő, 1902. március hó 10-én.
Először:
Hymen-Füred.
Bohózat 5 képben. Irták: Horst és Stein. Magyar szinre alkalmazta: Mérei Adolf.
Személyek:

Boross Béla	Szilágyi	Kutrovics	Mátrai
Irén	Almássi L.	Emilia	Béres M.
Tarcsay Oszkár	Báthonyi	Mittelmayer	Sziklai
Dragonov Olga	Turcsányi	Guszti	Tomcsányi
Knepler	Boross	Rókus	Farkas
Emerencia	Sziklainé	Romhányi	Stoll

Kezdete 7½ órakor.

VIGSZINHAZ.
Hétfő, 1902. március hó 10-én.
Balatoni rege.
Regényes szinjáték 4 felv. Irta Herczeg Ferenc. Zenéjét szerzette Kún László.
Személyek:

A király	Fenyvesi	A molnárné	Haraszthy
Benigna	Csillag	Sztropkó	Rónaszéki
Kinizsi Pál	Pethes	Stózius	Vendrei
Drágfi	Kazaliczky	Sió	Varsányi
Palóczi	Balassa	Lesence	Fábián
Pipacs	Szerémy	Gyöngyös	Pécsi

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.
Hétfő, 1902. március hó 10-én.
Katalin.
Eredeti nagy operett 3 felvonásban, egy változással. Irta dr. Béldi Izor. Zenéjét szerzette Fejér Jenő.
Személyek:

II. Katalin	Hegyi	Mária	Nyiri
Gr. Guracskij	Szirmai	Olga	Nyári
Buranov Iván	Szabó	Télèmaque	Németh
Trojkov Fedor	Tollagi	Duplessis	Sipos E. m. v.
Alekszej	Nagy	Anica	Bojár
Sunderland	Ujvári	Gregor	Kiss M.
Dacskov	Havasi	Tiszt	Szerdahelyi

Kezdete 7½ órakor.

URANIA SZINHAZ.
Hétfő, 1902. március hó 10-én.
Nápoly.
Irta dr. Radó Antal.
Kezdete 7½ órakor.

VÁRSZINHÁZ.
Hétfő, 1902. március hó 10-én.
Mari, az ezred leánya.
Vig opera 2 felvonásban. Zenéjét szerzette Donizetti Szövegét irta St Georges, forditotta Egressy B.
Személyek:

Maggiovecchio	Válent	Paraszt	Güntzel
Hortensio	Dalnoki	Tóni	Kiss B.
Sulpice	Hegedüs	Torpi grófné	Wlassák
Mari	Payer	Jegyző	Zolnai
Káplár	Ney B.		

Utána:
Rococo.
Ballet 1 felvonásban.
Kezdete 7 órakor.

Készpénzkölcsön Földbirtokokra
a becsérték háromnegyed részéig 4% ellenében 15—60 évi törlesztésre. Kataszteri birtokiv és telekkönyvi kivonat küldendő be.
Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
tulajd.: GURRÉ Ferenc.
Budapesten, VI., Váci-körut 39. szám.
Fönnállása óta közel 200 millió kor. kölcsönt konvertált.
— Alapittatott 1890-ben. —

FŐVÁROSI ORFEUM
Nagymező-utca 17.
Minden este:
Billie Burke angol sanszonett
Bauer Róza dalénekesnő
La Dante francia kettős
The Solovas elittornászok
The Thorns excentrikusok
Tarka Szinpad és a teljes márciusi müsor.
A télikertben reggel 5 óráig **Vörös Elek** cigányzenekara hangversenyez.

Ismét kapható salgótarjáni Weissenbacher-féle cognac!
Ezen kiválóhirü és valódi tiszta borpárlat egész és nagy készletét a Weissenbacher-féle csődtömegtől megvásárolták **Hankus Imre** salgótarjáni és **Cservenyák György** b.-gyarmati **gyógyszerészek** s annak árusitását megkezdték ugy eredeti üvegekben, mint literenkint legnagyobb mennyiségig.
Vegyvizsgálati eredmény: Hazai legjobb és legtisztább borpárlat!
Megrendelések intézendők Salgótarjánba:
HANKUS IMRE gyógyszerészhez
Budapesten: főraktár **Lux Mihály** droguistánál Muzeum-körut 7. sz.
Felvilágositással és árjegyzékkel szolgálnak a tulajdonosok és a főraktáros.

AZ „ATHENAEUM“ IRODALMI ÉS NYOMDAI R.-TÁRSULAT KIADÁSA.
Alakok a ködhomályban.
Irta: ifj. HEGEDÜS SÁNDOR. Tárczalevelek.
A „**ködös munkásvilág**“ gyötrődő alakjait állítja elénk szerző az ő erőteljes irói talentumával és ecseteli az ő **tengerentuli életüket** azzal a csodálatos hatással, amilyet iró még alig keltett az olvasóban. Az ő ködhomályban verejtékesen dolgozó alakjainak az élete valóságos élő szenvedés, amelynek apró mozzanatait csak az veszi észre, aki olyan megfigyelésre képes, mint **ifj. Hegedüs Sándor.** Közöttük bolyongott és elleste azokat a sajátságaikat, amelyek igy megirva rendkivül fölcsigázzák az olvasó érdeklődését. Megdöbbentően érdekes a „**Sár emberek**“, a „**Hideg város**“, a „**Grip**“, a „**Fél halál**“ stb., melyeknek »lebilincselő ridegségét« szerző ellensulyozza a „**Madonna és a gyermekek**“, a „**Gyermekmesék**“, az „**Aranyország asszonyai**“ stb. könnyedebb, üdébb és kibékitőbb hatásu tárczákkal, amelyek összesége egy rendkivül érdekfeszitő pittoresque tárczagyüjteményt nyujt olvasóinak.
Mindeneknek figyelmébe ajánlható becses olvasni való ez az érdekes tárczagyüjtemény, a mely kapható az „Athenaeum“ könyvkiadóhivatalában Budapest, Kerepesi-út 54. és minden könyvkereskedésben. **Ára 2 kor.**

Butor
legjobb minőségben, legolcsóbban, részletre és készpénzért kapható Weinberger Fülöpnél VI., Nagymező-utca 37. 13084

Használt férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik.

Sérvben szenvedők!
Ingyen és bérmentve küldök minden érdeklődőnek a **sérvek keletkezése, kezelése és gyógyitására** vonatkozó népszerü tudományos ismertetést. Bővebbet
KELETI J.
ortopédiai müintézete és cs. és kir. szab. sérvkötő gyárában
Budapest,
IV., Koronaherceg-utca 17.

Egy csinosan
butorozott szoba 1—2 urnak, esetleg teljes ellátással, intelligens urnőnél azonnal kiadó. Váci-körut 74. II. 16.

Az „Athenaeum“ irodalmi és nyomdai r.-társ. kiadásában (Budapesten, VII., Kerepesi-ut 54.) megjelent:
Az egyenes adók reformja.
Irta:
Fejér Miklós.
Ára 1 kor. 20 fill.
Fejér Miklós, mint volt államtitkár, nagy szolgálatot tesz az adóreform ügyének, a mikor véleményét, melyet különben a kormány által egybehivott ankéten is képviselt, most teljes részletességgel közzéteszi és nyilvános birálat alá vonja az a memorandumot, mely az ankét tárgyalásának alapjául szolgált.
Kapható az „Athenaeum“ r.-társulatnál és minden könyvkereskedésben.

Magyar kir államvasutak.
Gyors- és teheráruk házhoz szállitása.

A magyar kir. államvasutak a vasuti üzletszabályzat 68. §-a alapján már évekkel ezelőtt rendszeresitette azon intézményt, hogy a budapest-józsefvárosi, budapest-nyugoti és budapest-dunaparti teherpályaudvarokra érkező gyors- és teherárukat a cimzetteknek saját szerződött fuvarosával házhoz, — illetve a feladandó árukat a lakásból a vasuthoz szállittatja, ha a cimzett a Duna balpartján a IV—IX. kerületben vagy a tisztviselő- elepen lakik.

Ugyancsak ezen szerződött fuvarosával vámoltatja el a Budapesten átmenő és azon Budapestre helyben rendelt vámárukat is, melynek elvámolása a vasutra bizatott; egyuttal a külföldről érkező — házhoz szállitott — szállitmányok után kiállitandó árnyilatkozatokat is ezen megbizottja által állittatja ki.

Utánvétellel terhelt, Budapesten a Duna jobbpartján lakó felek részére szóló, továbbá terjedelmes, tüzveszélyes és oly áruk, melyeknek összsulya az egy tonnát meghaladja, csakis a vállalkozóval kötendő előzetes egyesség alapján szállittatnak házhoz.

Jogában áll azonban mindenkinek, hogy a vállalkozó általi való házhoz szállitást igénybe ne vegye, mit az illető állomásokkal egyszerü irásbeli megkereséssel közölhet.

A házhoz való elszállitási dijak a következők:
a gyorsárukért:
10 kg. sulyig — — — 30 fillér
10 kg.—25 kg.-ig — — 40 „
25 kg.-on felül 50 kg.-ig 50 „
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg. 40 „
b) teherárukért:
50 kg. sulyig — — — 40 fillér
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg. 30 „

A statisztikai árnyilatkozatok kiállitásáért a vállalkozó nyilatkozatonként 5 krajcárt számithat.

Az áruk házhoz szállitási esetén, ha az áru fogyasztási vagy vámilletéknek alávetve nincs, s ha a cimzett a fuvarlevélben kijelölt helyen feltalálható, s az árut ottát is veszik csak a fuvarlevélen felszámitott összeg szedetik be.

Ha az áru vámilletéknek vagy fogyasztási adónak van alávetve még a cimzettnek kézbesitendő vámnyugta, illetve adóbárca szerint fizetett vámilleték, fogyasztási adó és vámközvetitési illetékek is megfizetendők.

A szállitmányozó az árut a lakás vagy üzlethelyiség azon részébe tartozik állitani, mely e célra neki kijelöltetett.

Ha cimzett az áru befuvarozási idején lakásán nincs, a másodszor, esetleg többször is megkisérlett kézbesitésért külön illeték nem számitható fel.

Ha azonban cimzett a fuvarlevélben kijelölt helyen nem találtatnék, s tartózkodási helyét csak a bejelentési hivatal utján lehet megtudni, a rendes fuvarozási dijon kivül még 10 krajcár fizelendő.

Ha cimzett az áru átvételét megtagadja, vagy azt a városnak más, nem a fuvarlevélben megjelölt helyére küldi, a visszavitet, ujra való elhozatal, vagy más helyre való szállitásért a dijszabásszerü illeték ujból felszámitható.

Neumann-féle ruhák
mégis a legjobbak tartósságuk, kitünő állásuk és olcsó szabott áraiknál fogva

	korona
Sacco-öltöny	28—60-ig
Felöltők	24—70-ig
Havelockok	16—50-ig
Raglanok	28—72-ig
Ulsterek	30—80-ig

Dusan felszerelt
fiuruha-osztály
Képes árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálok.
NEUMANN M.
cs. és kir. udvari szállitó
BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRUT 1. SZ.

HATSEK IGNÁCZ
MEGYEI TÉRKÉPEINEK RÉSZLETES JEGYZÉKE.

Méretük 1:500,000.

Sz.	Egyes térképek ára		
1.	Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegye	60	fill.
2.	Bács-Bodrog	60	„
3.	Nógrád	40	„
4.	Hont	30	„
5.	Bars	40	„
6.	Zólyom	30	„
7.	Liptó	40	„
8.	Árva	40	„
9.	Turócz	40	„
10.	Trencsén	60	„
11.	Nyitra	60	„
12.	Pozsony	60	„
13.	Komárom	30	„
14.	Esztergom	30	„
15.	Moson	40	„
16.	Győr	30	„
17.	Sopron	30	„
18.	Vas	40	„
19.	Zala	60	„
20.	Veszprém	60	„
21.	Fehér	40	„
22.	Somogy	60	„
23.	Tolna	40	„
24.	Baranya	60	„
25.	Jász-N.-Kun-Szolnok	60	„
26.	Heves	30	„
27.	Borsod	40	„
28.	Gömör- és Kis-Hont-megye	40	„
29—30.	Abauj-Torna	60	„
31.	Szepes	30	„
32.	Sáros	30	„
33.	Zemplén	40	„
34.	Ung	30	„
35.	Bereg	30	„
36.	Ugocsa	30	„
37.	Máramaros	40	„
38.	Szatmár	40	„
39.	Szilágy	60	„
40.	Szabolcs	60	„
41.	Hajdu	30	„

Sz.	Egyes térképek ára		
42.	Bihar	60	fill.
43.	Békés	30	„
44.	Csongrád	40	„
45.	Csanád	40	„
46.	Arad	40	„
47.	Torontál	60	„
48.	Temes	60	„
49—50.	Krassó-Szörény	60	„
51.	Hunyad	60	„
52.	Szeben	40	„
53.	Alsó-Fehér	30	„
54.	Torda-Aranyos	60	„
55.	Kolozs	60	„
56.	Szolnok-Doboka	40	„
57.	Beszterce-Naszód	40	„
58.	Csik	60	„
59.	Maros-Torda	40	„
60.	Udvarhely	30	„
61.	Nagy-Küküllő	40	„
62.	Kis-Küküllő	40	„
63.	Fogaras	30	„
64.	Brassó	40	„
65.	Háromszék	40	„
66.	Fiume város és kerülete	30	„
67	Fiume m.	30	„
68.	Zágráb m.	40	„
69.	Varasd	30	„
70.	Körös	30	„
71.	Belovár	30	„
72.	Pozsega	30	„
73.	Verőcze	40	„
74.	Szerém	30	„
75.	Péterváradi ker.	30	„
76.	Bródi kerület	30	„
77.	Gradiskai ker.	30	„
78.	Báni ker.	30	„
79.	Ogulin-Szluini kerület	40	„
80.	Lika-Otocsácz kerül.	40	„
81.	Magyarország átnézeti térképe	40	„

Ezen taneszközt a nméltó vallás- és közokt. miniszterium a hazai földrajzi oktatás céljából az összes hazai iskoláknak 1879. évi 14569. számu rendeletével használni ajánlotta.

Az egész 81 térképből álló atlasz egyszerre rendelve, diszkötésben 24 K előfizetési áron részletfizetésre is kapható.

Megrendelhető a
LAMPEL RÓBERT-féle (Wodianer F. és Fiai)
csász. és kir. udvari könyvkereskedésben
Budapest, VI., Andrássy-út 21.

Szinházak heti müsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Kedd	Tell Vilmos	A rejtély A betörő	Szalmaláng Az erősebb A háziorvos	Az aranyos	Hymen-füred
Szerda	Jancsi és Juliska Babatündér Nap és föld	Pogány Gábor	Szalmaláng Az erősebb A háziorvos	Egy görbe nap	Hymen-füred
Csütörtök	A denevér	Pogány Gábor	Szalmaláng Az erősebb A háziorvos	Az aranyos	Hymen-füred
Péntek	Tristan és Izolde	Pogány Gábor	Balatoni rege	Ádám és Éva	Fifine
Szombat	Bánk bán	II. Rákóczy Ferenc fogsága	Kuruc Féja Dávid	Egy görbe nap	Fifine
d. u. Vasárnap	—	Karácsonyi álom	Balatoni rege	A szökött katona	Svihákok
este		Pogány Gábor	Kuruc Féja Dávid	Az aranyos	Fifine

Nyomatott a „Pátria“ irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25.